

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

**ANALÝZA SYSTÉMU SKAUTINGU VĚKOVÉ KATEGORIE U19 V SK SIGMA
OLOMOUC**

Diplomová práce
(Bakalářská)

Autor: Tomáš Kabeláč, Rekreologie
Vedoucí práce: Mgr. Jiří Skoumal, Ph.D.

Olomouc 2018

Bibliografická identifikace

Jméno a příjmení autora:	Tomáš Kabeláč
Název bakalářské práce:	Analýza systému skautingu věkové kategorie U19 v SK Sigma Olomouc
Pracoviště:	Katedra Rekreologie
Vedoucí diplomové práce:	Mgr. Jiří Skoumal, Ph.D.
Rok obhajoby bakalářské práce:	2018

Abstrakt:

Bakalářská práce se zaměřuje na systém skautingu v SK Sigma Olomouc, konkrétně pak na věkovou kategorii U19. Tato práce je rozdělena na 3 hlavní části. První, teoretická část, obsahuje syntézu poznatků spojenou s fotbalem, talentem a jeho vývojem a identifikací sportovního talentu (skauting). Druhá, praktická část, obsahuje analýzu současného stavu SK Sigma Olomouc a fungování skautingu v tomto klubu. Poslední část obsahuje doporučení pro vylepšení skautingu v klubu SK Sigma Olomouc, která vyplývají z výsledků, jichž bylo dosaženo.

Klíčová slova: SK Sigma Olomouc, identifikace talentu, sportovní talent, fotbal, karta hráče, platby za přestup, sportovní skauting, sportovní klub

Bibliographical Identification

Author's first name and surname:	Tomáš Kabeláč
Title of the bachelor thesis:	Scouting system analysis of age group U19 in SK Sigma Olomouc
Department:	Department of Recreology
Supervisor:	Mgr. Jiří Skoumal, Ph.D.
The year of presentation:	2018

Abstract:

Bachelor's thesis is focusing on scouting system of age group U19 in SK Sigma Olomouc. This thesis is divided to 3 main parts. First, theoretical part, includes syntesis of knowledge connected with football, talent development and sport talent identification (scouting). Second, practical part, includes analysis of current situation in SK Sigma Olomouc and scouting function in this club. The last part includes my recommendenion for improvment of scouting in SK Sigma Olomouc sport club, which comes out of results, that have been founded.

Keywords: SK Sigma Olomouc, talent identification, talent in sport, football, player card, skauting in sport, transfer payments, sport club

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracoval samostatně pod vedením Mgr. Jiřího Skoumala Ph.D., uvedl všechny použité literární zdroje a dodržoval zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne:

.....

Děkuji Mgr. Jiřímu Skoumalovi, Ph.D., za pomoc a cenné rady, které mi poskytl při zpracování bakalářské práce. Dále děkuji SK Sigma Olomouc, konkrétně panu Augustínu Chromému, panu Michalu Hrubému, panu Pavlovi Tökölymu a panu Jaromíru Gajdovi za spolupráci, cenné rady a čas, který si pro mojí bakalářskou práci vyhradili.

1 ÚVOD.....	8
2. SYNTÉZA POZNATKŮ	9
2.1 Fotbal.....	9
2.1.1 Historie a vývoj fotbalu	10
2.1.2 Historie fotbalu v České Republice	11
2.1.3 Organizace zastřešující fotbal.....	13
2.1.3.1 FIFA-Fédération Internationale de Football Association	13
2.1.3.2 UEFA-Union Des Associations Européennes De Football	14
2.1.3.3 FAČR-Fotbalová Asociace České Republiky	15
2.1.4 Přestupní řád FAČR	16
2.1.4.1 Druhy hráčů	16
2.1.4.2 Volný pohyb hráčů	17
2.1.4.3 Vnitrostátní platby za hráče	17
2.2 Talent a sportovní talent	19
2.2.1 Genetika, prostředí a jejich vliv na sportovní talent.....	21
2.2.1.1 Enviromentální (Exogenní) vlivy a vývoj sportovního talentu	22
2.2.1.1.2 Trénink	22
2.2.1.1.3 Rodiče a trenéři.....	23
2.2.1.2 Genetické (Endogenní) vlivy a vývoj sportovního talentu.....	24
2.2.2 Psychologie a její vliv na sportovní talent.....	25
2.2.3 Historie vývoje sportovního talentu v ČR.....	27
2.2.4 Modely rozvoje sportovního talentu.....	28
2.2.4.1 Bloomova stadia rozvoje talentu	28
2.2.4.2 Côtého vývojový model sportovní účasti	29
2.3 Sportovní skauting-identifikace sportovního talentu.....	31
2.3.1 Typy přístupů ke skautingu a identifikaci talentovaných sportovců	33
2.3.2 Věda a její vliv na skauting a identifikaci sportovního talentu	33
2.3.4 Východiska k posuzování sportovního talentu.....	34
2.3.4.1 Biologická složka	35
2.3.4.2 Motoricko-výkonová složka	36
2.3.4.3 Psychologická složka.....	37
2.3.5 Klíčové faktory ke skautingu a identifikaci talentovaných sportovců	39
3 CÍLE A ÚKOLY PRÁCE	41
4 METODIKA PRÁCE	42
4.1 Metoda sekundární analýzy	42

4.2 Historická metoda.....	42
4.3 Případová studie	43
4.4 Situační analýza.....	43
4.5 Strukturované pozorování.....	43
4.6 Hlubkový rozhovor.....	43
4.7 S.W.O.T analýza.....	44
5 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ	45
5.1 Situační analýza klubu SK Sigma Olomouc	45
5.1.1 Historie klubu SK Sigma Olomouc	45
5.1.2 Základní informace o klubu SK Sigma Olomouc	46
5.1.3 Úspěchy SK Sigma Olomouc	48
5.1.4 Organizační struktura SK Sigma Olomouc	48
5.2 Analýza fungování skautingového systému v SK Sigma Olomouc	49
5.2.1 Skauting v SK Sigma Olomouc.....	49
5.2.2 Způsoby skautingu v SK Sigma Olomouc	50
5.2.2.1 Hlubkový rozhovor s managementem SK Sigma Olomouc.....	51
5.2.2.2 Výsledky získané prostřednictvím hlubkového rozhovoru	52
5.3 Případová studie skautingu v SK Sigma Olomouc a plateb za transfery	53
5.3.1 Hráč Pondělí	54
5.3.1.1 Karta hráče Pondělí	55
5.3.1.2 Analýza přestupů a plateb spojených s hráčem Pondělí.....	56
5.3.2 Hráč Středa	59
5.3.2.1 Karta hráče Středa	60
5.3.2.2 Analýza přestupů a plateb spojených s hráčem Středa.....	60
5.3.3 Hráč Pátek	63
5.3.3.1 Karta hráče Pátek.....	63
5.3.3.2 Analýza přestupů a plateb spojených s hráčem Pátek	64
5.4 S.W.O.T analýza systému skautingu v SK Sigma Olomouc.....	66
5.5 Doporučení pro zlepšení systému skautingu v SK Sigma Olomouc	68
7 DISKUZE	70
8 ZÁVĚR.....	71
9. SOUHRN.....	72
10. SUMMARY	73
11. REFERENČNÍ SEZNAM	74
12. PŘÍLOHY	82

1 ÚVOD

Fotbal je už delší dobu považován za nejznámější a nejhranější sport na světě. Jeho členská báze po celém světě dosahuje milionových počtů registrovaných hráčů. Těch neregistrovaných, kteří nemají takové štěstí a hrají fotbal pouze pro zábavu, je na světě ještě mnohem více. Vlivem tohoto fenoménu a popularizace tohoto sportu projde systémem fotbalu a fotbalové výchovy obrovské množství dětí. Talentovaných i netalentovaných.

Proto je logické, že fotbalové asociace a vládní orgány ve všech zemích, kde se fotbal hraje na profesionální úrovni, vymýšlejí různé koncepce výchovy mládeže, zakládají mládežnické akademie, školí trenéry speciálně pro výchovu mládeže a investují do těchto úseků nemalé sumy peněz. Stále však můžeme vidět, že některé země produkují více talentů, než jiné, a pak díky tomu těží na mezinárodní kompetitivní úrovni.

Předtím než začneme talent vyvíjet, pracovat s ním a zlepšovat ho, je zapotřebí ho nejprve najít. K tomu slouží skauting nebo také identifikace sportovního talentu. Existuje mnoho případů, kdy je vykonána špatná identifikace talentu nebo k ní vůbec nedojde a talentovaný jedinec nám proklouzne mezi prsty. Tato činnost je velmi specifická a náročná a pouze pár lidí má to „správné“ oko na identifikaci talentu. Výhody, které skauting představují, si uvědomují fotbalové velmoci západního světa, kde se stal skauting velkým byznysem a kluby díky němu nemusejí utrácet velké sumy, ale naopak je mohou vydělat. V České republice toto zatím nefunguje na takové úrovni jako ve sportovně vyspělejších zemích.

Díky skautingu jsme byli dříve schopni identifikovat talenty jako Karel Poborský, Tomáš Rosický a Pavel Nedvěd a následně je rozvíjet do takové podoby, kterou znají dodnes fanoušci fotbalu i ze zahraničních států. Česká republika byla schopna vyprodukovat velké množství těchto talentovaných fotbalistů, kteří odešli do zahraničních klubů získávat zkušenosti. Tyto zkušenosti poté zužitkovali v České fotbalové reprezentaci na mezinárodní úrovni v období, kdy byla Česká republika schopná soupeřit s pěti nejlepšími fotbalovými národy, tedy Anglií, Španělskem, Německem, Itálií a Francií. V dnešní době se však týmový sport v České Republice nachází ve fázi útlumu. Identifikace a produkce talentovaných, mezinárodně konkurenceschopných hráčů vykazuje velmi nízké hodnoty oproti době před deseti až dvaceti lety.

2. SYNTÉZA POZNATKŮ

2.1 Fotbal

Fotbal se stal fenoménem a nejoblíbenějším sportem 20. a 21. století. Jeho nepopsatelné kouzlo a pocit, které se naskytly těm, kteří měli aspoň jednou v životě tu šanci setkat se s „kulatým nesmyslem“ a napnout díky němu brankovou síť za zády brankáře, zaplavily celý svět. Bohužel i něco tak nevinného, nekonfliktního, něco, co spojuje lidi po celém světě, má svojí stinnou stránku. Ve jménu fotbalu se nehraje jen o ligové body, o poháry, o medaile a o slávu, kterou tento sport zaručuje. Kvůli gólům se šermuje pěsti a dokonce i zabíjí, což je ta nejstinnější stránka tohoto nádherného sportu (Macho, 1996).

Černý (1968) nám sděluje jeho filozoficko-sociologický pohled na fotbal z hlediska fanouškovské hlasité a upřímné přízně k fotbalu, jaká se uděluje jinak jen výkonům vrcholných umělců. Skandování hesel, která opravdu vyjadřují skutečná hnutí lidských myslí i jejich momentální vášně. Nenacvičené používání transparentů i uctívaných klubových praporů a symbolů. To vše s sebou přináší moderní špičkový fotbal, odehrávající se před statisíci diváky, a přitom organizovaný s neumdlévající každotýdenní pravidelností. I v této oblasti můžeme najít kouzla fotbalu.

Tento sport je zajímavý v tom, že je prokletý, ale tato kletba je zároveň záchranou hráčů, trenérů, funkcionářů a fandů zlomených porážkou. Ve fotbale totiž nestačí vyhrát, ve fotbalu musíte vyhrávat pořád a neustále. Každou sezónu, každý turnaj, každé mistrovství, každý zápas. Spisovatel, architekt nebo hudebník si můžou odpočinout, pokud složí skvělou skladbu nebo postaví velkolepou budovu. Ve fotbale ale není čas na odpočinek, ani na zábavu. Nezapomenutelný historický výkon z minulých let není k ničemu, pokud tým prohraje zápas. Nebere se v úvahu, čeho bylo dosaženo, ale co je požadováno. Vždy se začíná každý zápas od nuly (Marías & Ingendaay, 2000).

Fotbal je podle Starého (2012) uváděn jako týmová, branková hra, která patří v České republice k neznámějším sportovním hrám. Na profesionální úrovni je faktorem ekonomickým, sociologickým i politickým, může ale také sloužit jako vhodná forma aktivního trávení volného času, prostředek odpočinku a zábavy v rámci rekreačních a rekondičních aktivit. Herní zatížení je určováno objemem, intenzitou a složitostí činností v průběhu utkání.

Ve fotbale proti sobě hrají dvě mužstva s jedenácti hráči na hřišti, které má tvar obdélníku. Hřiště mívá nejčastěji travnatý povrch, může mít ale také povrch uměle travnatý,

dříve se mohlo také hrát na škváře. Cílem hráčů týmu je vstřelit více gólů, než soupeř. Gól je dosaženo, pokud míč přejede brankovou čáru umístěnou mezi tyčemi branky. Fotbal se hraje výhradně nohama, ale je dovoleno hrát jakoukoliv částí těla kromě rukou a paží. Pouze brankář může hrát v blízkosti vlastní branky i rukama (Anonymous, 2011).

2.1.1 Historie a vývoj fotbalu

Sporty, hry a aktivity, které se provozovaly před 19. stoletím se fotbalu pouze podobaly. První zmínka o hře, která se podobala fotbalu, pochází z Číny ve 4. a 3. století př. n. l. Tato hra byla nazývána su-chu. Hrál se při ní s koulí, tedy míčem ze zvířecí kůže. Hra byla nejdříve populární pouze mezi vojáky, později se začala rozšiřovat i mezi obyčejné lidi. (Macho, 1996).

Největší rozkvět míčových her se datuje do helénistického období ve 3. století př. n. l. V této době se míčové hry vyučovali hlavně na gymnáziích. Jako opravdový předchůdce fotbalu se považuje Římská hra zvaná harpaston. Římané tuto hru převzali od řeckého episkyros, který spíše připomínal americký fotbal nebo házenou. Římané vymysleli hru harpaston, aby jí mohli hrát v lázních. Až později přestali Římané tuto hru hrát za účelem pouhé relaxace, ale také jako prostředek k utužení fyzické a duševní rovnováhy (Macho, 1996).

Fotbal, tak jak ho dnes známe, se podle nejstarších dochovaných zdrojů zrodil v Anglii v šedesátých letech minulého století (Macho, 1996).

První pravidla fotbalu byla podle Mráze (1976) sestavena v roce 1846 na Cambridge University. Tyto pravidla neměla se současnými pravidly moc společného, byly velmi zjednodušené a byla povolena i hra rukou. Bohužel se tyto pravidla nedochovaly. Na jejich podkladě vypracoval uppinghamský rektor Thring roku 1862 pravidla nová. Ty jsou podle Macho (1996) nejznámějšími z prvních pravidel a také to jsou nejstarší dochovaná pravidla fotbalu vůbec.

Macho (1996) rovněž udává, že 26. října 1863, tedy rok po vydání Thringových fotbalových pravidel se v Londýnské restauraci Freemanson's Tavern, se sešli zástupci jedenácti anglických celků. Tito zástupci usoudili, že je potřeba založení organizace za účelem sjednocení pravidel a organizování spolu se zaštiťováním fotbalových soutěží a zápasů. Toho dne tedy vznikla první fotbalová organizace na světě, která byla pojmenována The Football Association. Prvním předsedou této organizace byl zvolen Arthur Pember z Kilburn Club N. N.

Jedním z nejdůležitějších dnů v historii fotbalu je 8. prosinec 1863, tedy šest neděl po založení The Football Association. Toho dne byla sepsána a schválena nová fotbalová pravidla (Macho, 1996).

Dalším významným datem ve fotbalu je podle Macha (1996) 16. října 1871. V tento den byl založen Anglický pohár, který byl pojmenovaný The Football Association Challenge Cup, který byl zároveň první fotbalovou soutěží na světě. Poháru se dohromady zúčastnilo patnáct týmů – čtrnáct z Anglie a jedno ze Skotska. Od roku 1923 probíhá finále tohoto poháru (dnes známý jako FA Cup) na světoznámém londýnském stadionu ve Wembley.

Za nejstarší sportovní klub na světě je považován Sheffield FC, který byl založený 24. října 1857. Za nejstarší čistě fotbalový klub je považován Forest Football Club, který byl založený o dva roky později, tedy roku 1859, ve Snaresbrocku (Macho, 1996).

Na olympijských hrách se poprvé fotbal neoficiálně objevil, podle statistik FIFA, roku 1904 v St. Louis (Macho, 1996). Podle Rohra a Simona (2006) se fotbal oficiálně objevil, jako první kolektivní sport, na olympijských hrách roku 1908 v Londýně. Macho (1996) doplňuje, že mnohem větší zájem o fotbal na olympijských hrách byl však projevem mužstvy roku 1912. Tehdy se konaly olympijské hry ve Stockholmu. Zúčastnili se ho například Britové, Dánové, Němci, Italové, Rakušané a Rusové.

První fotbalové mistrovství světa se konalo v roce 1930 a hostila ho Uruguay. V této době to byl velmi riskantní podnik, kdy Uruguay prokázala velkou odvahu v roli pořadatele. Zajímavostí je, že Uruguay byla přijata za člena FIFA pouze 7 let před tímto mistrovství (Macho, 1996).

Na závěr této kapitoly bych rád použil myšlenku Macha (1996). Pokud bychom vedle sebe postavili hráče z přelomu 19. a 20. století a hráče ze současného fotbalu, zjistili bychom, jakou cestu musel tento sport ujit. Dnešní fotbal se stal svým způsobem průmyslovým odvětvím a byznysem, v němž se točí milionové finanční obnosy a každé přestupové období padá nový přestupní rekord, který sahá k astronomickým částkám. Přesto by si byli tito dva fotbalisté v něčem podobní – oba mají tu samou jiskru v oku, ten miniaturní, ale velmi silný plamen, který v nich rozžehl fotbalový míč.

2.1.2 Historie fotbalu v České Republice

První výskyt kopané v České Republice se odehrál v Roudnici nad Labem. V roce 1886 nastupuje na zdejší gymnázium profesor Jan Sommer. V roli nového tělocvikáře představuje hru, kterou měl možnost poznat při svém působení v zahraničí, zvanou fotbal.

Kopaná se v Roudnici nad Labem rozšířila nejen mezi studenty, ale také mezi místní sokoli a veslaře. 15. září 1892 se mezi ČAC (Český Athletic Club) Roudnice a Sokolem Roudnice uskutečňuje historicky první oficiální utkání, které skončilo vítězstvím 1:0 pro ČAC Roudnice (Horák & Král, 1997). Tohoto roku je zároveň zveřejněn ve sborníku sokolské župy Podbělohorské první překlad pravidel z angličtiny do češtiny (Macho, 1996).

Šálek (1980) ve své knize uvádí, že jedním z největších průkopníků fotbalu u nás byl propagátor sportu Josef Rössler Ořovský. Byl to všestranně nadaný sportovec, který patřil mezi nejlepší veslaře a lyžaře na přelomu 19. století. Fotbal ho ale něčím speciálním zaujmul, a proto se mu tolik věnoval. Byl například u vzniku první fotbalové soutěže v Čechách v roce 1896, která nesla název Český Sculling Cercle Praha. Této soutěže se zúčastnili čtyři týmy – AC Praha, SK Slavia, AC Sparta, ČFK Kickers Praha. Vítězem této soutěže byl celek ČFK Kickers Praha. Ořovský byl také jedním z prvních rozhodčích.

Roku 1887 je založen v Praze první fotbalový klub u nás, který nese název International Rowing Club. Klub je založen 28 českými sportovci, kteří odešli z německého fotbalového klubu (Horák & Král, 1997).

První fotbalový svaz v České Republice byl podle Horáka a Krále (1997) založen a ustanoven 19. října 1901 a byl pojmenovaný Český svaz fotbalový (ČSF). Zakládajícími členy ČSF byly tyto kluby: AC Praha, AC Sparta, SK Slávia, ČAFC Královské Vinohrady, SK Olympia Košiče, SK Plzeň, FK Horymír Praha, FK Malá Strana, Hradčanský SK, AFK Kolín, SK Olympia Praha VII, SK Union Žižkov, SK Vyšehrad, SK Meteor Praha VIII, Letenský kroužek Česká vlajka Praha, FC Union Plzeň a AC Roudnice nad Labem.

Český fotbal (ČSF) byl podle Macha (1996) provizorně přijat za člena FIFA roku 1906. O rok později, 20. května 1907, byl poté přijat nastálo. Když se konal o další rok později, ve dnech 7. a 8. června 1908 vídeňský kongres FIFA, Rakousku prosadilo své hlasování o vyloučení Českého svazu fotbalového z FIFA. Hlasování nakonec skončilo výsledkem osm ku třem ve prospěch vyloučení ze svých řad a byl nastolen zákaz styku členů FIFA s českými kluby. Rakousko tím chtělo přimět české sportovce, aby se vzdali své samostatnosti. ČSF byl zpět do FIFA přijat až v roce 1923, v té době už byl však ČSF přejmenován na Československou fotbalovou asociaci (Macho, 1996)

V červnu roku 1924, poté co FIFA uveřejnila, že souhlasí se zavedením profesionalismu ve fotbale, vydala Československá fotbalová asociace žádost, aby kluby sečetly a nahlásily počet svých profesionálních hráčů. 17 klubů tak učinilo a nahlášeno bylo

dohromady 138 fotbalistů. Minimální plat činil 200 korun, ale ani to si nemohly některé kluby dovolit a hráčům dlužily (Macho, 1996).

2.1.3 Organizace zastřešující fotbal

V této kapitole se zaměříme na organizace a federace, které zajišťují chod fotbalu na celosvětové úrovni, kontinentální úrovni a národní úrovni. Organizacemi, které jsem si vybral jsou FIFA – celosvětová úroveň, UEFA – kontinentální úroveň a FAČR – národní úroveň.

2.1.3.1 FIFA-Fédération Internationale de Football Association

FIFA je hlavní organizace řídící fotbal a další jeho podoby jako například futsal a plážový fotbal. Hlavní sídlo FIFA se nachází v švýcarském Curychu, a současným prezidentem je Gianni Infantino (Rice, 2015). Logo FIFA je uvedeno v Obrázku 1.

The image shows the logo of FIFA, which consists of the letters 'FIFA' in a bold, dark blue, sans-serif font.

For the Game. For the World.

Obrázek 1 – Logo FIFA (Wikipedia, 2017)

FIFA je zodpovědná za pořádání mezinárodních fotbalových turnajů jako mistrovství světa, turnaj na olympijských hrách, konfederační pohár, ženské mistrovství světa (Rice, 2015).

Dne 21. května 1904 došlo k ustanovení Fédération Internationale de Football Association za účelem sdružování jednotlivých svazů. Zakládajícími členy byla Belgie, Dánsko, Francie, Nizozemsko, Španělsko, Švédsko a Švýcarsko. Prezidentem FIFA byl zvolen Francouz Robert Guérin (Macho, 1996).

Zásluhy, které patří zakladatelům FIFA jsou obrovské. Stmelili celosvětový fotbal, položili základy k jednotným pravidlům. Bez takovéto organizace by nebylo možné pořádat

mistrovství světa a s největší pravděpodobností by nevznikly ani jednotlivé asociace kontinentů, za které je FIFA zodpovědná (Macho, 1996).

Každá tato asociace spravuje fotbal na daném kontinentu. Evropu má na starosti UEFA-*Union Des Associations Européennes De Football* (Evropa). Asii spravuje AFC-*Asian Football Confederation* (Asie). Oceánii organizuje OFC-*Oceania Football Confederation*. Jižní Ameriku zastřešuje CONMEBOL-*Confederación Sudamericana De Fútbol*. Další oblastí je Severní a Střední Amerika spadá pod správu CONCACAF-*The Confederation of North, Central, America and Caribbean Association Football*. Poslední kontinentem, kde se hraje fotbal na profesionální úrovni je Afrika, kde je touto organizací CAF-*Confédération Africaine de Football* (FIFA, 2018).

Dnes má FIFA dohromady 211 členských zemí a je považována za jednu z největších, nejbohatších a nejznámějších organizací na světě (FIFA, 2018).

2.1.3.2 UEFA-Union Des Associations Européennes De Football

Je to řídicí orgán fotbalu, futsalu a plážového fotbalu v Evropě. Má formu asociace asociací, reprezentující demokracii a zastřešující organizace pro 55 národních fotbalových asociací po celé Evropě, do kterých patří i Česká Republika (FAČR). Je považován za největší ze šesti kontinentálních federací, a to i z hlediska bohatství a vlivu na klubové úrovni. Prezidentem UEFA je Aleksander Čeferin (UEFA, 2017). Logo UEFA je zobrazeno v Obrázku 2.

Obrázek 2. Logo UEFA (Wikipedia, 2017)

Cílem asociace je vypořádat se se všemi otázkami ohledně Evropského fotbalu, šířit fotbal v duchu jednoty, solidarity, míru, porozumění a fair-play, bez diskriminace ohledně politiky, víry, rasy, chránit hodnoty evropského fotbalu a asociace členských zemí (UEFA, 2017).

UEFA byla založena 15. června 1954 v Basileji, v předvečer před zahájením světového fotbalového šampionátu ve Švýcarsku (Macho, 1996).

UEFA má hlavní sídlo v Nyonu ve Švýcarsku. Je tedy řízena švýcarskými zákony.

Organizační složka UEFA se skládá z kongresu, výkonného výboru, prezidenta a administrativních a právních orgánů. Kongres je hlavní řídicí orgán a je složen z 55 členských asociací a je pořádán jednou za rok. (UEFA, 2017)

Organizace pořádá pohár UEFA, takzvanou Ligu Mistrů, které se účastní kluby z celého světa. Tato soutěž se považuje za nejprestižnější klubovou soutěž na světě a získání jejího poháru jen snem každého fotbalového hráče.

Obrázek 3. Pohár Ligy Mistrů (Wikipedia, 2018)

2.1.3.3 FAČR-Fotbalová Asociace České Republiky

FAČR je členskou asociací UEFA a FIFA a stará se o fotbal a futsal v České republice. Mezi jeho další kompetence patří česká fotbalová reprezentace a organizace poháru FAČR – zvaný Mol Cup. Dříve pod jeho správu patřila i nejvyšší fotbalová liga (dnes HET liga), ale tu má teď pod správou nově vytvořená Ligová fotbalová asociace-LFA. Logo FAČR v sobě obsahuje spojení lva a fotbalového míče (Obrázek 4).

Obrázek 4. Logo FAČR (Mádl, 2013)

2.1.4 Přestupní řád FAČR

Tato kapitola se bude zabývat teoretickým podkladem Přestupního řádu FAČR, který pak dále využijeme v praktické části. Součástí tohoto teoretického podkladu bude, na jaké dva druhy dělíme hráče, jakým způsobem se může hráč volně pohybovat na trhu a jak se určují platby spojené s přestupem hráčů (FAČR, 2016).

2.1.4.1 Druhy hráčů

Hráči se podle Přestupního řádu FAČR dělí na *profesionální hráče* a *amatérské hráče*.

Profesionální hráč je takový hráč, který má uzavřenou profesionální smlouvu, je tedy touto smlouvou vázán. Tento hráč má podepsanou buď *ligovou profesionální smlouvu*, kterou může uzavřít jen ligový fotbalový klub a minimální výše odměny musí být 10.000,- Kč. Hráč s podepsanou profesionální smlouvou může nastoupit v I. nebo II. fotbalové lize kdykoliv, do nižších lig mu musí být zrušena ligová profesionální smlouva a ta je nahrazena druhým typem smlouvy, a to *standardní profesionální smlouvou*. Hráč s touto smlouvou musí mít odměny v minimální výši 5.000,- Kč, ale její hodnota může klidně překročit hranici 10.000,- Kč. Hráč s touto smlouvou může do zápasu I. a II. fotbalové ligy nastoupit kdykoliv, ale počet těchto hráčů je limitován třemi hráči s touto smlouvou na zápas. V ligách menších, než je II. fotbalová liga může tento hráč nastoupit kdykoliv (FAČR, 2016).

Amatérský hráč je takový hráč, který je hráčem volným. Není tedy vázaný žádným druhem smlouvy. Tento typ hráče může být klidně součástí ligového týmu, ale takováto dohoda je velmi ojedinělou. Hráč, který si svými výkony nezaslouží ani standardní profesionální smlouvu nebude pravděpodobně na takové výkonnostní úrovni. Amatérský hráč může hrát v I. a II. fotbalové lize pouze tři zápasy za půl sezony. V nižších ligách, než je II. fotbalová liga může tento typ hráče hrát libovolně (FAČR, 2016).

2.1.4.2 Volný pohyb hráčů

Hráči, kteří mají profesionální smlouvu jsou vázáni k setrvání v klubu po dobu platnosti smlouvy, pokud nejsou upraveny podmínky smlouvy, například výstupní klauzule, odstup od smlouvy, prodej hráče atd. Pokud se jedná o přestup hráče, který má uzavřenou smlouvu a bude v novém klubu působit pod profesionální ligovou smlouvou, tak tento hráč může na základě smluvené částky nebo výstupní klauzule přestoupit podle Přestupního řádu FAČR v termínech letního přestupového období od 21. 6. do 8. 9 a v zimním přestupovým obdobím od 26. 1. do 22. 2. (FAČR, 2016)

Volný pohyb hráčů se tedy týká pouze těch hráčů, kteří nemají profesionální smlouvu nebo skončila její platnost. Oficiálním termínem pro volný pohyb je 1.-20. června, kromě hráčů do U9 a hráčů U10 a U11, ti mají standardní letní a zimní přestupní období (FAČR, 2016).

Hostovat mohou naopak pouze hráči, kteří jsou profesionálové, tedy mají ligovou nebo standardní profesionální smlouvu, v tom případě mohou hostovat do jakéhokoliv klubu. Pokud je hráč amatérem, nemůže hostovat (FAČR, 2016).

2.1.4.3 Vnitrostátní platby za hráče

Tyto platby se rozdělují na *odstupné* a *tréninkovou kompenzaci*

Odstupné je peněžní poplatek od nového klubu, do kterého hráč míří, mateřskému klubu. Výše odstupného se může velmi lišit. U hráčů s profesionální smlouvou záleží vše na domluvě a dohodě. Pro amatérského hráče mimo termín pro volný pohyb se odstupné řeší také dohodou. V termínu pro volný pohyb hráče (1.-20. června), se výše odstupného sjedná dohodou nebo podle speciálně vyrobených tabulek (FAČR, 2016).

Výše odstupného se odlišuje podle věku hráče a soutěže, kam přestupuje:

- Hráči do U9 – kluby neplatí žádné odstupné
- Hráči U10 a U11 – kluby platí odstupné 1500,- Kč za rok registrace v novém působišti, jehož nejúspěšnější mužstvo hraje alespoň soutěže divize. Nebo 1000,- Kč za rok registrace v novém působišti, jehož mužstvo hraje alespoň soutěže krajského přeboru
- Hráči ve věku 12 až 33 let – kluby platí odstupné dle tabulek (viz. Příloha)
- Hráči ve věku 34 a více – kluby neplatí žádné odstupné

V Tabulce 1 a Tabulce 2 jsou poté graficky znázorněny přesné částky podle věku hráče, v tomto případě je rozhraní 12 až 33 let, a soutěže, do které hráč přestupuje.

TABULKA PRO VÝPOČET Odstupného v kategorii dospělých				
	Soutěž	19 - 23	24 – 29	30 - 33
I.	I. LIGA	140 000	105 000	70 000
II.	II. LIGA	90 000	67 500	45 000
III.	ČFL, MSFL	60 000	45 000	30 000
IV.	DIVIZE	45 000	33 750	22 500
V.	KRAJSKÝ PŘEBOR	35 000	26 250	17 500
VI.	I. A TŘÍDA	25 000	18 750	12 500
VII.	I. B TŘÍDA	20 000	15 000	10 000
VIII.	OKRESNÍ PŘEBOR	13 000	9 750	6 500
IX.	III. TŘÍDA	8 000	6 000	4 000
X.	IV. TŘÍDA	5 000	3 750	2 500

Tabulka 1. Tabulka pro výpočet odstupného v kategorii dospělých (FAČR, 2016)

TABULKA PRO VÝPOČET Odstupného v kategorii mládeže					
	Soutěž	U12 - U13	U14 – U15	U16 - U17	U18 - U19
I.	I. LIGA	30 000	40 000	60 000	80 000
II.	II. LIGA	20 000	30 000	40 000	60 000
III.	ČFL, MSFL	15 000	20 000	30 000	40 000
IV.	DIVIZE	12 500	15 000	25 000	30 000
V.	KRAJSKÝ PŘEBOR	10 000	12 500	20 000	25 000
VI.	I. A TŘÍDA	8 000	10 000	16 000	20 000
VII.	I. B TŘÍDA	6 500	8 000	13 000	16 000
VIII.	OKRESNÍ PŘEBOR	5 000	6 500	10 000	13 000
IX.	III. TŘÍDA	4 000	5 000	8 000	10 000
X.	IV. TŘÍDA	3 000	4 000	6 000	8 000

Tabulka 2. Tabulka pro výpočet odstupného v kategorii mládeže (FAČR, 2016)

Tréninková kompenzace slouží jako náhrada nákladů za trénink hráče zaplacená klubům, ve kterých dříve působil. Těmto klubům se platí kompenzační poplatek při dvou případech.

První případ je při podpisu první ligové profesionální smlouvy. V tomto případě platí klub, ve kterém hráč podepíše svojí první profesionální ligovou smlouvu kompenzační poplatek všem klubům, který se podílely na výchově hráče začátkem šestého roku fotbalisty do podpisu první ligové profesionální smlouvy, nejvýše však do soutěžního roku, v němž dovršil 23 let (FAČR, 2016).

Druhý případ, kdy klub platí kompenzační poplatek je při každém přestupu profesionálního ligového hráče do té doby, než hráč dovrší 23 let, za předpokladu, že již má uzavřenou profesionální ligovou smlouvu. Poplatek však klub platí pouze tomu klubu, ze kterého profesionální hráč přestupuje (FAČR, 2016).

V Tabulce 3 jsou znázorněny ceny za jednotlivé roky hráče s rozdělením na I. a II. ligu.

VÝPOČET TRÉNINKOVÉ KOMPENZACE		
Soutěžní ročník	I. liga	II. liga
6. narozeniny	5 000	5 000
7. narozeniny	5 000	5 000
8. narozeniny	5 000	5 000
9. narozeniny	5 000	5 000
10. narozeniny	5 000	5 000
11. narozeniny	5 000	5 000
12. narozeniny	40 000	25 000
13. narozeniny	40 000	25 000
14. narozeniny	40 000	25 000
15. narozeniny	40 000	25 000
16. narozeniny	80 000	50 000
17. narozeniny	80 000	50 000
18. narozeniny	80 000	50 000
19. narozeniny	80 000	50 000
20. narozeniny	250 000	150 000
21. narozeniny	250 000	150 000
22. narozeniny	250 000	150 000
23. narozeniny	250 000	150 000

Tabulka 3. Tabulka pro výpočet tréninkové kompenzace (FAČR, 2016)

2.2 Talent a sportovní talent

Tannenbaum, (2003) charakterizuje talent jako potenciál k předvádění výborných výkonů a tím dosažení úspěchů ve zvolené činnosti. Rozvoj tohoto talentu může být ovlivněn působením vnějšího prostředí, vlastními aktivitami a zdokonalováním a dalšími

faktory. Pokud chce člověk dosahovat výjimečného výkonu a úspěchu, je talent podmiňující složkou, nikoliv však postačující.

Brown (2002) uvádí, že je talent lidským atributem, na jehož základě lze předem odhadnout vyšší a lepší úroveň budoucích výkonů talentovaného jedince a míru úsilí, kterou musí tento jedinec vynaložit k docílení těchto výkonů.

Howe, Davidson, a Sloboda (1998) talent charakterizují v pěti následujících, zjednodušených bodech:

1. Talent je založen na geneticky přenesených strukturách, je tedy částečně vrozený.
2. Talent nemusí být zřejmý v rané fázi jedince, dnešní době už však existují vycvičení, zkušení hledači talentů (také nazývaný jako skaut), kteří jsou schopni výskyt talentu rozpoznat dříve, než se talent u daného jedince projeví.
3. Tyto předčasné úsudky a odhady na talent jsou důležité k rozlišení, kdo bude v budoucnosti vynikat. Tuto skutečnost využívají například sportovní kluby k nákupu hráče za velmi nízkou cenu. Poté, co se jeho talent projeví, ho může klub prodat za cenu několikanásobně vyšší nebo ho využít ve svůj prospěch v týmu.
4. Jen menšina populace je talentovaná.
5. Talent není obecný, ale vztahuje se ke konkrétním oblastem lidských činností.

Gagné (2004; 2011) uvádí ve svých publikacích, že se talent v průběhu života stále mění. Nezůstává stejný, ale může se objevit a zase zmizet, může se měnit, můžeme jeho potenciál zvyšovat, ale i potlačit. Fakt, že je talent v takto nestabilní povaze, potvrzuje skutečnost jak obtížný a náročný úkol včasné objevení a identifikování talentu je.

Ericsson (1993; 2004) prohlašuje, že každý člověk může talentu a výjimečnosti dosáhnout, pokud věnuje zvolené činnosti dostatek úsilí a energie a dostane se mu vhodných podmínek.

Za talent v oblasti sportu považují Vičar, Protić a Válková (2013) potenciál k budoucím lepším sportovním výkonům než průměrný sportovec. Talent předurčuje, kolik úsilí bude muset sportovec vynaložit k dosažení určité výkonnostní úrovně a maximální možnou hodnotu této úrovně. Obsahuje vrozené vlohy, které se později vyvíjejí do schopností, tak i další složky. Hlavně pak psychické atributy, které jsou zapotřebí k výkonnostnímu zlepšování a růstu sportovce. Talent je dynamický – vyvíjí se. Ovlivňují ho faktory jako například prostředí, cvičení, zrání sportovce nebo dokonce náhoda. Talent má menšina lidí a vztahuje se ke konkrétnímu sportu.

Perič (2010) se spolu s Gagném (2004) shodují na rozdělení sportovního talentu do určitého počtu úrovní. Vybraná úroveň pro sportovce v podstatě odpovídá jeho maximálnímu předvedenému výkonu. Jako příklad uvádějí hokej v České Republice. V jednom žákovském ročníku hraje přibližně 1200-1500 hokejistů. Z tohoto počtu se přibližně pouze 80 hokejistů (5-7 %) dostanou do juniorských extraligových výběrů (18-19 let). Z 80 hokejistů v juniorské soutěži se do seniorské nejvyšší soutěže prosadí přibližně 20 hokejistů (1,5 %). Do reprezentačního týmu se v průměru dostane 2-3 hokejisti (0,15 %). V NHL – tedy nejprestižnější a nejkvalitnější hokejové soutěži na světě, patří mezi stabilně nejlepší hráče 2-3 hokejisté z nich (0,015 %)

Ve světě sportu, individuálního i týmového, je z velké skupiny zúčastněných sportovců jen velmi málo těch, kteří dosáhnou nejvyšší sportovní úroveň a jsou považovány za výjimečný talent. Důležitější hodnotou při rozlišení elitních mladých sportovců od amatérských, je sportovní motivace jedince, namísto sportovní připravenosti nebo dovednostní zdatnosti (Goncalves, Rama, & Figueiredo, 2012).

Podle Mudráka (2009) může být pro vývoj talentu kritické a nebezpečné orientovat se na okamžitý výsledek. To souvisí s velkým tlakem na sportovce od lidí z jeho okolí (rodina, trenér, přátelé) a tím i někdy od sportovce samotného. Vhodná varianta je orientace na dlouhodobé výsledky, kdy sportovce může pracovat v klidu.

2.2.1 Genetika, prostředí a jejich vliv na sportovní talent

„Existuje dlouhodobá debata týkající se podílů vlivů přírody a výchovy na podobu lidského výkonu. Jsme stvořeni od narození vybaveni bohatými soustavami vědění a inteligence, která potřebují impuls zkušenosti, aby mohla vyplavat do vědomé úrovně? Nebo se rodíme jako čisté listy papíru, na které všechno zapisuje okolní svět a které mají vrozenou tendenci k naplňování se některými obsahy více než jinými?“ (Sampson, 2010).

Spor o vlivu genetických a environmentálních faktorů na konečnou charakteristiku a vlastnosti člověka je často probíraným tématem. Už staří filozofové se přikláněli ke svým názorům. Například Platon a Aristoteles se přikláněli k názoru, že se člověk s různou formou inteligence a vědění narodí a dále je pak rozvíjí. Naproti tomu Locke tvrdil, že se člověk rodí jako nepopsaný list a všechny formy inteligence a vědění získává prostřednictvím zažitých zkušeností. (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Spojení a spolupráce mezi genetickými předpoklady a vlivy prostředí při vytváření a formování vlastností spojených se sportovním výkonem se stává čím dál více důležitým

tématem ve sportovní psychologii, sportovní pedagogice a sportovní medicíně (Baker & Davids, 2006).

Proces získávání dovedností a učení se novému sportu je tak ovlivněn řadou různých faktorů, jako například genetické aspekty, sociální prostředí, počet příležitostí, které sportovec dostane a správnou motivací. Dále samozřejmě kognitivní a psychickou složkou (Wolstencroft, 2002).

2.2.1.1 Enviromentální (Exogenní) vlivy a vývoj sportovního talentu

Do vlivů prostředí ovlivňující sportovní výkon řadíme kulturu, trénink, trenéry a rodinu.

2.2.1.1.1 Kultura

Kulturní prostředí je velmi důležitým prvkem ve vývoji sportovce, přesto se často přehlíží. Jedním z faktorů důležitosti kultury na vývoj sportovce je, jak důležitý je daný sport pro danou společnost a zemi. (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Côté, MacDonald, Baker a Abernethy (2006) spolu s Curtisem a Birchem (1987) uvádí, že dosažení elitní úrovně sportovních výkonů je dokonce ovlivněno faktorem, jakým je velikost města, ve kterém sportovec vyrůstal. Dále zjistil, že optimální velikost města pro vrcholového sportovce je populačně mezi 1 000 až 500 000 obyvateli.

2.2.1.1.2 Trénink

Ericsson (1993) objevil ve svých výzkumech obrovské rozdíly ve výkonu mezi jednotlivými sportovci i přes to, že měli sportovci přístup k podobnému tréninkovému prostředí. Ericsson se místo toho, aby přijal fakt, že mají sportovci různé predispozice k rozdílným aktivitám, rozhodl analyzovat činnosti, které nejvíce pomáhají ke zlepšení výkonnosti, a ty pak použil na sportovce. Nejvíce znatelné zlepšení bylo u těch jedinců, kteří prováděli přesně definované činnosti na odpovídající úrovni obtížnosti, obdrželi zpětnou vazbu a mohli tyto činnosti znovu opakovat a poučit se ze svých chyb. Tento proces je nazýván pod pojmem *záměrné získávání zkušeností*.

Ericsson (1993) tento proces definuje jako monotónní, jednolitý a psychicky i fyzicky náročný s důrazem na zlepšení výkonu, kdy nedochází k žádné hře, rekreační činnosti a mnohdy při tomto procesu dochází k poklesu motivace a nepříjemného pocitu.

Právě vlivem monotónnosti zavedl Côté, Baker a Abernethy (2003) proces, jenž je stavěn do kontrastu s Ericssonovým *zaměřným získáváním zkušeností*, který se nazývá *záměrná hra*. Tento proces má být příjemné, vnitřně motivující, zábavné sportovní hry, ve které je cílem prožitok a zábava. Tento proces by měl vést ke svobodnému projevu sportovců. Dále Côté uvádí, že by se měla *záměrná hra* používat hlavně v mladším věku sportovců, kdy je více užitečnější než intenzivní trénink v sportovním rozvoji sportovce. Vlivem zábavné formy se u sportovce vytváří pozitivní vztah k danému sportu a snižuje se riziko, že sportovec přestane sport vykonávat.

Côté, Baker a Abernethy (2003) doporučuje v ranné fázi sportovců zaměření převážně na všestranný rozvoj sportovce, především pomocí her, které mají také prožitkový efekt. Všestranný rozvoj sportovce poté vytvoří pevný základ pro náročnější a komplexnější vývoj v pozdějším věku.

Prvek všeobecného rozvoje je v dnešní době velkým problémem ve sportu. Dříve do sebe děti dostávali všeobecný rozvoj prostřednictvím vlastní aktivity ve volném čase, kdy děti trávily více času pohybem venku v přírodě. V dnešní době se musí všeobecný rozvoj provádět v časech tréninkové jednotky a trenéři nemůžou věnovat tolik času aktivitám zaměřným na specifický sport.

Baker (2003) a Hodge a Deakin (1998) se shodli na závěru, že špičkový sportovci tráví více času na tréninkových jednotkách a věnují větší množství času doplňkovým cvičením, které mají potenciál zlepšit danou klíčovou vlastnost nebo dovednost, potřebnou k dosažení co nejlepšího výkonu. Jsou to ti sportovci, kteří po skočení tréninku sami z vlastní vůle, kdy už zbytek týmu odchází domů, udělají určité cvičení navíc, ve kterém by se mohli zlepšit nebo se například důkladně protáhnou, posilují apod.

2.2.1.1.3 Rodiče a trenéři

Csikszentmihalyi, Rathunde a Whalen (1993) uvádí, že je potřeba značné podpory dospělého člověka, rodiče nebo trenéra, aby byl sportovce schopný dosáhnout výjimečného výkonu. Bez této podmínky to jinak není možné.

Trenér má zásadní roli při rozvrhování časového harmonogramu pro sportovce a tím může mnohé ovlivnit. Starkesová (2000) uvedla, že klíčovou součástí tréninkových procesů je přesné plánování. Při zkoumání harmonogramů individuálních i týmových sportovců, špičkové i průměrné úrovně, došla k závěru, že špičkový sportovci mají rozvržení tréninkových jednotek a jejich náplň mnohem propracovanější než ti průměrní. Dále je větší

efektivita u individuálních sportovců, kde je celý tréninkový plán směřován pouze na jednoho člověka.

Je důležité, aby se role trenéra průběžně měnila současně s vývojem sportovce. V odlišných životních etapách sportovec, kdy se mění jeho fyzické, psychické i emocionální potřeby, by měl trenér reagovat a modifikovat se podle nich (Baker & Horton, 2004).

Bloom (1985) a Côté (1999) se shodují, že se role rodičů mění současně s životními etapami sportovce. V ideálním stavu by měla být role rodiče méně a méně významná, co se týká otázek zodpovědnosti a rozhodování, kdy tuto iniciativu převezme dospívající sportovec. V raném věku sportovce je role rodiče vůdcovská a prostřednictvím jeho iniciativy se dítě setkává se sportem a pohybovou aktivitou. V pozdějším věku sportovce se vůdcovská role zmenšuje a zůstává pouze role finanční a emocionální podpory.

Mudrákúv (2011) výzkum ukazuje, že ne vždy je situace v rodině ideální. Je známo mnoho případů, kdy rodiče děti do sportu nutí, aby si skrz ně splnili své vlastní ambice a touhy. Rodiče kladou na dítě velké očekávání a tlak, co se týká sportovní výkonnosti. To však akorát vede k poklesu motivace a chuti dítěte do sportu a ve většině případů se sportem skončí. V horším případě sport začne nenávidět a bude se mu vyhýbat.

2.2.1.2 Genetické (Endogenní) vlivy a vývoj sportovního talentu

V dnešní době je jisté, že aby mohl člověk předvádět vrcholový výkon a mohl být nazýván talentem, musí k tomu mít určité genetické předpoklady. Ve sportu se z hlediska talentu vědci zabývají tím, jakým způsobem genetická výbava (genotyp) ovlivňuje vyjadřování konkrétních vlastností nebo duševních schopností (fenotyp) (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Perič (2006) předpoklady, které umocňují sportovní talent, rozdělil do čtyř skupiny:

- Předpoklady pro optimální strukturální vlastnosti sportovce (tělesné rozměry a tělesná hmotnost – důležité pro vzpírání, basketbal, volejbal, skok vysoký)
- Předpoklady pro dodržování optimální úrovně funkčních vlastností organismu (běh na lyžích, maratón, sprint nebo vytrvalost v atletice)
- Předpoklady pro vysokou úroveň psychických funkčních vlastností (sportovní taktika, vysoká úroveň soustředění)
- Předpoklady ke schopnosti snadno, rychle a dobře zvládnout nové pohybové úkoly (gymnastika, skok do vody, krasobruslení)

Tyto předpoklady se můžou libovolně mísit, překrývat, spojovat a doplňovat.

Vědci zkoumali postoj, že některé vlastnosti, potřebné k vrcholovému sportovnímu výkonu, jsou geneticky podmíněné. (Vičar, Protić, & Válková, 2013). Perič (2006) uvádí, že nejvíce geneticky určované a ovlivněné předpoklady jsou somatické (tělesná výška a rozměry) a rychlostní (reakční i lokomoční rychlost). Vertikální výskok je geneticky určen na 90 %, stejnou procentuální hodnotu má i rychlý běh. Nejméně jsou geneticky ovlivněny koordinační schopnosti a psychické vlastnosti. Drobná koordinace ruky je ovlivněna z 52 %.

V návaznosti na působení genetických vlivů na sportovní talent se začíná čím dál více v této oblasti využívat molekulární biologie. Ta zkoumá, jak každý jednotlivý gen ovlivňuje odlišnost mezi lidskými vlastnostmi ve sportu (Davids, Glazier, Araujo, & Bartlett, 2003).

V praxi se pak genetické vlivy mohou podle Vičara, Protiće a Válkové (2013) projevit na příkladu sportovce, který má výhodu vlivem genotypu, jehož prostřednictvím je schopný zvládat tréninky o vysoké intenzitě a objemu bez přivození jakéhokoliv zranění než sportovec, který tento genotyp, a tudíž tuto výhodu, nemá.

Pokud však geneticky obdařený sportovec nemá motivace k usilovnému tréninku, nemá větší potenciál k vrcholovému výkonu než sportovec, který genetické předpoklady nemá, ovšem má silnou motivaci (Cobley, Schorer, & Baker, 2012).

2.2.2 Psychologie a její vliv na sportovní talent

Ve světě sportů, individuálního i týmového, je z velké skupiny zúčastněných sportovců jen velmi málo těch, kteří dosáhnou nejvyšší sportovní úroveň a jsou považovány za výjimečný talent. Důležitější hodnotou při rozlišení elitních sportovců od amatérských, je sportovní motivace jedince, namísto sportovní připravenosti nebo sportovních zdatností (Goncalves, Rama, & Figueiredo, 2012).

Bota (1993) zjistil, že faktory sebedůvěry, oddanosti a stanovení cílů byly hlavními psychickými atributy, který odlišovaly elitní sportovce od průměrných.

Mezi schopnosti a mentální dovednost, které významně přispívají ke zlepšení sportovního výkonu uvádí Vičar, Protić a Válková (2013):

- Vysoká míra sebedůvěry a odhodlání
- Oddanost a odhodlání danému sportu
- Silná motivace
- Optimistické myšlení
- Silné zaměření na výkon
- Perfekcionismus (vysoké osobní standardy)

- Umění vypořádat se s rušivými elementy, kterými je například stres
- Imaginace
- Zaměření pozornosti
- Dobře natrénované a sestavené předsoutěžní a soutěžní plány
- Stanovení sportovních cílů
- Ovládnutí emocí a využití jich ve svůj prospěch
- Vnímání anticipační tenze jako pozitivního faktoru

Gould, Diffenbach a Moffett (2002) ve svých rozhovorech s olympijskými vítězi zjistili, že tito sportovci mají velmi silně nastavené pozitivní myšlení a mají silnou tendenci pro nastavování a následné dodržování cílů. Dále se u nich projevuje velká míra perfekcionismu k vlastním výkonům a malá míra obav z chyb, kritiky a pochybnosti. U sportovců byla taky zaznamenána *sportovní inteligence*, kterou Gould vysvětluje jako souhrn schopností analyzovat dovednost a výkon, inovativní potenciál vzhledem k výkonům, umění správných rozhodnutí a schopnost rychlého učení.

V dalších studiích (Hanton & Jones, 1999; Jones & Swain, 1995) bylo zjištěno, že sportovci, kteří používají stres jako pozitivní faktor ke zlepšení sportovního výkonu, jsou výkonnější a úspěšnější než sportovci, kteří stres vnímají jako záporný faktor.

Řada sportovců se snaží v dnešní době mentální přípravu, psychické cvičení nebo dokonce záměrný stres vložit a využít i při svých trénincích, aby s těmito atributy poté uměli pracovat při soutěžích.

Na opačné straně výkonnosti, mezi atributy a vlivy, které přispívají špatnému sportovnímu výkonu patří (Vičar, Protić, & Válková, 2013):

- Strach z výsledků a výkonu
- Negativní myšlení
- Úzkost
- Nedostatek koncentrace
- Špatná práce s motivací (přemotivovanost nebo nízká míra motivace)
- Pochybování o sobě
- Porušení rutinních postupů
- Zaměření pozornosti na rušivé elementy

Se špatnou výkonností podle Eklunda (1994) a Gouldea, Eklunda a Jacksona (1992) souvisí pocit nezájmu, nízká motivace, nedostatek koncentrace a obavy z neúspěchu spojené s negativními myšlenkami.

Z těchto závěrů usuzuje Vičar, Protić a Válková (2013), že největší rozdílná kritéria mezi úspěšnými a neúspěšnými sportovci je míra, do jaké sportovci dodržují své nastolené plány mentální přípravy a přípravná cvičení před soutěží a také do jaké míry jsou tyto cvičení zautomatizované a secvičené.

2.2.3 Historie vývoje sportovního talentu v ČR

Zájem o identifikaci a vývoj sportovní talentů začal v naší zemi v 70. letech minulého století. Hlavním důvodem bylo dosahování sportovních úspěchů a získávání cenných medailí, což bylo v té době spojováno s atributy jako vysoká péče národa o lidi a o talentované, a také dobrá národní ekonomie. Postupy týkající se talentovaných sportovců tak začaly být zařazované do programů škol (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

V této době také v Československu existoval systém státní podpory sportu, jejímž obsahem byla i výchova sportovních talentů. Došlo k navázání spolupráce mezi školami a sportovními kluby. (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Děti v první třídě prošly komplexním testováním. Cílem testování nebyla selekce, ale posouzení aktuálního kondičního stavu. Děti měly možnost účastnit se dvakrát týdně organizované pohybové aktivity pod vedením sportovních odborníků. Na konci třetí třídy se testování opakovalo. Zde už bylo cílem selekce mladých, talentovaných sportovců. Po ukončení čtvrté třídy bylo talentovaným dětem a jejich rodičům nabídnuto vstoupit do sportovní třídy, která byla od pátého ročníku. Tyto třídy už byly zaměřovány na jednotlivé sporty. Po ukončení základní školy měly děti možnost pokračovat ve sportovní třídě i na střední škole, nejčastěji na gymnáziu. Talentovaní žáci nechodili na klasickou tělesnou výchovu, ale na sportovní tréninky, které byly specificky naplánovány podle daného sportu. Žáci se pomalu stávali členy tréninkových středisek mládeže (TSM) a v adolescenci poté členy vrcholových středisek. I tento systém měl své negativa. Prvním bylo podezření z podpory „elitářství“. Druhým pak bylo nedodržování nastolených standardů jak ze strany učitelů, tak ze strany žáků – sportovců.

V 90. letech došlo k restrukturalizaci školského i sportovního systému. Sportovní třídy byly v této době zrušeny, namísto upravení kritizovaných faktorů. V zahraničí (Austrálie, Velká

Británie, Kanada) zvolily právě cestu upravení kritizovaných faktorů. Situace se v České Republice zlepšuje v roce 2000, hlavně díky zakomponování talentovaných dětí do české legislativy (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

V zemích s nízkou populací se k selekci talentů používala metoda zvaná *komínový systém* – z dětí se expertně vybrala talentovaná populace, které bylo poskytnuto všestranné podpory. U těchto dětí bylo předurčováno, že velké procento z nich dosáhne vrcholové úrovně a budou reprezentovat svůj národ.

Přes všechnu snahu však děti často svůj zvolený sport opouštěly. Jeden ze zmíněných důvodů byl, že se systém podobá „dětské práci“.

V dnešní době se aplikuje metoda zvaná *pyramidový systém*, kdy je získaná, pomocí náboru, velká základna dětí a po jejich všestranném rozvoji se uskuteční výběr dětí do jednotlivých sportů (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Podle Vičara, Protiće a Válkové (2013) dělají skauti, vědci a trenéři v České republice největší chybu v opomíjení psychologického a sociálního náhledu při identifikaci sportovního talentu. Přitom se tyto atributy v zahraničí považují za rovný těm fyzickým a technickým.

Systém podpory talentů je v dnešní době spojený s podporou školství, volnočasových aktivit i podporou sportovních reprezentací nehledě na to, o jaký druh talentu se jedná (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

2.2.4 Modely rozvoje sportovního talentu

V dnešní době existuje spousta moderních modelů rozvoje sportovního talentu. Já jsem si jako příklady vybral tyto:

2.2.4.1 Bloomova stadia rozvoje talentu

tomto modelu se Bloom (1985) zabývá vývojem talentovaných jedinců od raného dětství až po dosažení vrcholové úrovně. Poskytl důležitý pohled jak profesionální sportovci, vrcholový hudebníci a významní vědci dosahují významných výkonů ve svých disciplínách.

Bloom (1985) konstatuje, že více než vrozený talent je pro rozvoj schopností a dovedností na vrcholovou úroveň důležitější sled na sebe navazujících úspěchů, silná motivace, objem a kvalita tréninku a podpora od rodičů, učitelů a trenérů.

U zkoumání talentovaných jednotlivců identifikoval tři vývojová stadia:

1. Rané období a stadium iniciace

Toto stadium je charakterizováno dle Blooma (1985) hravými a zábavnými aktivitami. Děti v tomto období silně spoléhají na své trenéry, učitelé a rodiče. Ti se naopak snaží motivovat děti, aby se soustředili na prožitek z činnosti, a ne na výsledek. Vedou děti k správnému provádění pohybové aktivity a učení novým věcem. Také poskytují energii a motivaci, stimulují jejich zájmy.

2. Střední období a stadium rozvoje

V tomto stádiu mají podle Blooma (1985) sportovci vybraný konkrétní sport. Je potřeba větší motivace a oddanosti sportu a stanoveným cílům. Z laskavého vztahu v ranném období se vyvinul vzájemný respekt mezi sportovcem a trenérem. Učitelé a trenéři žádají po sportovcích větší disciplínu a píli a rozvinutí správné techniky. Sportovci začínají být více orientovaní na dosažení úspěchu než prožitku ze sportu. Rodiče přecházejí do role podpory finanční a morální.

3. Pokročilé období a stadium převodu k dokonalosti

Podle Blooma (1985) dosahují sportovci vrcholového výkonu právě v tomto období. Převzali plnou odpovědnost za své aktivity a činnosti a ty se staly dominantou v jejich životní náplni. Klade se větší důraz na učení specifických a specializovaných dovednostem. Sportovci jsou ochotni investovat potřebný čas a úsilí k dosažení vrcholové úrovně a cílů. Trenéři kladou čím dal větší nároky na sportovce a jejich role se mění do pozice rádců.

„K plnému dosažení zralého a komplexního talentu je třeba mnoho let a různých fází rozvoje. Bez ohledu na to, jak je jedinec vyspělý, pokud nevydrží v procesu rozvoje talentu po dobu mnoha let, bude předstižen těmi, kteří vytrvají. Pokud chce jedinec dosáhnout nejvyšší možné úrovně rozvinutí svých schopností v daném oboru, dlouhodobá oddanost oblasti talentu a rostoucí vášeň pro rozvoj tohoto talentu jsou zásadní“ (Bloom, 1985, 538).

2.2.4.2 Côtého vývojový model sportovní účasti

Côté (1999) se nechal ve svém výzkumu inspirovat Bloomovou (1985) prací. Côté se však zaměřil pouze na sportovní skupinu lidí. Ve své práci se zaměřil na způsoby, jakými rodiči podporují děti v otázce sportu a podílejí se na rozvoji jejich talentů. Model je rozdělen do tří částí, které jsou následující:

1. Období vnímání vzorů

V tomto období jsou děti vedeni k velké sportovní všestrannosti, jsou podněcovány, aby vyzkoušeli co nejvíce sportů a zjistili, který jim je nejbližší, aby si našli své sportovní vzory a v jejich šlépějích se snažili dále kráčet a rozvíjet. V tomto období se klade důraz na zábavnost a prožitek sportovní činnosti, neklade se naopak důraz na výsledek. Zábavný prvek ve sportu tvoří narůstající pozitivní vztah ke sportu a větší motivaci k provozování sportu i nadále. Role trenéra a rodičů v tomto období spočívá ve zprostředkovávání dětem příležitosti, aby se sportem mohli bavit, ukazovat jim ony sportovní vzory, dávat jim příležitosti k rozvíjení jejich všeobecných pohybových dovedností a pomoci jim získat pozitivní vztah ke sportu (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

2. Období specializace

V tomto období se děti rozhodují, jakému sportu se budou do budoucna věnovat, většinou to bývají jeden nebo dva sporty. Jejich volba je závislá na mnoha faktorech. Začíná to názory a vlivem rodičů, sourozenců, vrstevníku a trenérů, pokračuje přes kulturní zvyklosti v dané zemi a končí u neméně důležitém vlastním prožitku ze sportu, který dítě chce vykonávat. Vývoj dovedností a schopností pro daný sport začíná být více strukturovaný a odborný, ale nadále je potřeba zanechat zábavnou formu sportu. Rodiče začínají podporovat své děti z finanční a časové stránky jako například doprava na tréninky, koupě výbavy pro daný sport. Zároveň se setkávají s rolí diváka, rádce nebo i trenéra (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

3. Období investic

V této fázi se sportovci plně věnují tréninku a investují do něho většinu svého času. Klesá důraz na prožitek a radost ze sportu a zvyšuje se důraz na vrcholovou výkonnost a dosahování výsledků v daném sportu. Vstup do toho stádia je u každého sportovce individuální a odvíjí se to například i podle sportu, který člověk vykonává (gymnastky mají největší potenciál k vrcholovému výkonu dříve, než například fotbalisti). V tomto období je klíčovou složkou záměrné zdokonalování určitých schopností a dovedností, potřebných k vrcholovému výkonu v daném sportu. Rodiče by v tomto období měli stále dodržovat roli finančního a emocionálního podporovatele, také by měli zastávat roli podpory, pokud se objeví nějaká překážka – zranění, pokles formy atd. (Vičar, Protić, & Válková, 2013). Sportovci, kteří se dostanou do toho období mají většinou tři možnosti, jak dále pokračovat – nadále výkonnostně růst a věnovat se sportu na vrcholové úrovni, přejít do rekreační podoby

sportu a vykonávat jej za účel radosti a prožitku, nebo se sportem skončit (Côté, 1999).

Côté (1999) také definoval stádium *rekreačního období*. Toto období se vztahovalo na sportovce, děti a dospělé jejímž cílem nejsou výsledky a provozování sportu na vrcholové úrovni. Mezi hlavní aspekty rekreačního období patří prožitek a radost z prováděné sportovní činnosti, udržování se ve zdravém životním stylu, uvolnění od stresu nebo i například socializace s lidmi. Toto období se značně využívá i pokud chce jedinec provozovat více sportů najednou. Mnoho sportovců často skončilo jejich sportovní kariéru a toto období se stalo místem jejich další sportovní realizace.

2.3 Sportovní skauting-identifikace sportovního talentu

Identifikace sportovního talentu má poměrně dlouhou historii. První náznaky se objevují ve starověkém Řecku, dokonce ještě před olympijskými hrami (776 př. n. l). V tamních sportovních školách, zvaných *gymnasium*, se uskutečňovaly první výběry talentovaných sportovců. V těchto školách se pak dále mohli zdokonalovat ve svém talentu (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Největší popularity však tento obor získal v Německé demokratické republice (NDR). Přidávali se také další země sovětského bloku. Po pádu železné opony se centrum skautingu přesunulo do zemí jako Německo, Austrálie, Velká Británie, Čína či USA. Tyto země investují do speciálních programů pro skauting a identifikaci sportovního talentu nemalé peníze s vidinou, že naleznou budoucí šampióny a poskytnou jim kvalitní podmínky pro jejich další růst, aby je pak mohli reprezentovat na mezinárodní úrovni (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Identifikace sportovního talentu je populárním tématem ve sportu u nás i ve světě. Věnuje se mu velká pozornost a investují se do toho procesu velké peníze. Sportovní ikony se stávají národními hrdiny, jsou zdrojem radosti fanoušků a stávají se vzory a modlami pro děti (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

K identifikaci sportovního talentu dochází ve všech věkových stádiích. V ranném věku probíhá většinou na bázi vstupních testů ve sportovním klubu nebo nástupem do sportovní třídy. V pozdějších fázích dochází ke sportovnímu skautingu nebo také například draftování (Vičar, Protić, & Válková, 2013) a to hlavně v hokeji a americkém fotbale.

V mnoha sportovních odvětvích je skauting aktivitou, kde se vytvářejí a sdílí poznatky a posudky, tykající se potenciálu a perspektivy mladých sportovců. Skauting je považovaný za jednu ze základních složek reprodukce ve sportovním prostředí (Moore, 2004)

V dnešní době, kdy se cena sportovců, konkrétně například fotbalistů, radikálně zvýšila, může sloužit skauting a včasné rozpoznání talentu i velmi vhodně z ekonomického hlediska (Vičar, Protić, & Válková, 2013). Nynější nejdražší fotbalový hráč Neymar Jr. stál klub Paris-Saint Germain 222 milionů €. Tým, který ho však vyskautoval mohl za takového hráče zaplatit radikálně menší částku a po uzrání talentu ho prodat za astronomickou cenu. Tento fakt potvrzuje i Jerkunica, Smoljanović a Kosor (2011), kteří věří, že výhoda skautingu talentů spočívá v tom, že umožňuje sportovnímu klubu vybrat si a přivést kvalitnější hráče, než jsou jejich vlastní hráči v mládežnických kategoriích. Tyto hráče klub nakoupí většinou za relativně nízkou cenu, protože jejich talent a schopnosti ještě nejsou plně poznány a pokud se talent prosadí, klub má možnost ho prodat za vyšší cenu, než hráče nakoupil. Nebo klub využije talentovaného hráče ve vlastním týmu ke zlepšování týmového výkonu.

Dále uvádí Gouguet a Primault (2002), že ekonomická cena talentovaných, profesionálních fotbalistů často přesahuje jejich průměrnou hodnotu na sportovním trhu, tuto skutečnost zdůvodňuje Naouali a Ati (2011) posílením image klubu vzhledem k médiím, pomáháním získání nových sponzorů a zajištění většího prodeje merchandisingu, právě díky osobnosti a jménu talentovaného sportovce. Tyto důvody přispěly k posunu sportovního managementu klubů směrem dopředu, než tomu bylo například před deseti lety. Jerkunica Smoljanović a Kosor (2011) píší ve své studii, že investice do mládežnické akademie a do její infrastruktury, která obsahuje trenéry, skauty a další profesionální personál reprezentují investici do vytváření elitních sportovců se záměrem dosažení nejlepšího možného sportovního výkonu a také navýšení hodnoty klubu.

Gray a Plucker (2010) tvrdí, že identifikace talentu a skauting je pro vědce velkou výzvou, a to v jakémkoliv věku sportovce a při vykonávání jakéhokoliv sportu. Nejtěžší složkou je pak oddělení genetických vlivů od vlivů prostředí či specializovaného tréninku.

Identifikace sportovního talentu není vlastně nic jiného než snaha o predikování budoucího sportovního výkonu. Vědci se snaží zjistit, jaké výkonnostní úrovně může sportovec ve zvoleném sportu dosáhnout, za předpokladu kvalitního vedení (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

2.3.1 Typy přístupů ke skautingu a identifikaci talentovaných sportovců

Bompa a Buzzichelli (1999) rozdělují dva hlavní postupy při výběru talentovaného sportovce – *přirozený* a *vědecký*.

Přirozený skauting je založen na vlastním výběru sportovce, jaký sport bude vykonávat. Po delší době se pak projeví, jestli má sportovec pro zvolený sport predispozice. Tento přístup si mohou dovolit země s vysokou populací a velkým zájmem o sport. Celkově však od tohoto přístupu odpadá, a to vlivem celkové poklesu zájmu o sport.

Vědecký skauting je založený na výběru a selekci trenéra, sportovního psychologa nebo vědce, jaký sport bude daný sportovec vykonávat. Toto určí na základě testování, při kterém zjistí, pro jaký sport má sportovec největší predispozice (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Dalším přístup je podle Vičara, Protiće a Válkové (2013) výběr talentů *základní* a *specializovaný*.

Základní výběr bývá prováděn v ranném věku a zkoumá se při něm spíše obecné věci, například obecný sportovní talent, motorické schopnosti a dovednosti, motivaci ke sportu a projevenou míru zájmu. Specializovaný výběr pak přichází na řadu většinou po devátém roce života. Při tomto výběru dochází k hodnocení sportovce z pohledu vhodnosti pro jednotlivé sportovní disciplíny. Při tomto výběru se často pracuje s *profesiografickým výběrem*. Ten je založen na specifických nárocích na sportovce u jednotlivých sportů. Provádí se na základě posudku expertů podle *sportogramu*. Bohužel profesiografický výběr se v praxi ještě dostatečně nevyužívá.

Dalším typem výběru je *empirický výběr*. Ten je založen na předpokladu, že mají zkušenosti trenéři a skauti „dobrý čich“ na talentované sportovce a dokáží jejich talent v předstihu rozeznat. Tento výběr je založen na čistě subjektivním pocitu, kdy se hodnotí především motorické a výkonové schopnosti. Z psychologického hlediska se hodnotí například vnitřní motivace, sebevědomí, jak se chová sportovec v zátěžových situacích a jak má věci srovnané v hlavě. Při tomto výběru může, vlivem subjektivního hodnocení, docházet k omylům (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

2.3.2 Věda a její vliv na skauting a identifikaci sportovního talentu

Hlavním tématem při vědecky koncipovaném skautingu je definování vlastností a schopností, který by měl úspěšný sportovec disponovat. Tyto vlohby pak musíme převést z dospělého jedince na dítě a zkoumat jejich kvalitu. Poslední částí je tyto vlohby zaznamenat

a popsat v čase. Dále je potřeba zaznamenávat, jak na ně působí vnější vlivy a jak se navzájem tyto vlohy ovlivňují (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Popis těchto vlastností a schopností je zaznamenán již v mnoha zahraničních literaturách. Sovětská literatura tento proces nazývá jako *tvorba modelu budoucího sportovce* (Volkov & Filin, 1983). V anglosaské literatuře je tento proces zase nazýván *identifikace kritéria výkonu* (Régnier & Salmela, 1987).

V české literatuře se používá název *sportogram*. Jeho podstata je v komplexním souhrnu jednotlivých sportovních disciplín. Jeho tvorba se skládá z analýzy konkrétních disciplín, jejich rozbor na jednotlivé operace a definování klíčových momentů, které mají rozhodující vliv pro správné a úspěšné provedení dané činnosti (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Hošek (2005) dodává, že pro vytvoření souboru psychologických a mentálních vlastností, jako například psychická odolnost a vnitřní motivace, slouží *psychosportogramy*.

Reilly, Bangsbo a Franks (2000) konstatuje, že identifikace a skauting talentu a jeho konkrétních vloh je obtížnější u týmových sportů než u individuálních, jako příčinu uvádí, že individuální sport je zaměřen většinou na jednu činnost (vrh koulí). Z toho plyne, že je v individuálních sportech potřeba sledovat a identifikovat menší množství klíčových schopností pro daný sport, takže je lehčí celková identifikace talentu. V týmových sportech navíc bývá zapojeno mnohem více ovlivňujících faktorů, které se přenesou na výkon (vztahy mezi hráči, týmový duch apod.).

Tento názor také potvrzuje Perič (2006), který tvrdí, že identifikace talentu a skauting je v některých disciplínách jednodušší (atletika) než v jiných (lední hokej). Závisí to na tom, jestli sportovci soutěží *souběžně* (vedle sebe), nebo *protichůdně* (proti sobě). U sportu souběžného je charakteristické větší množství soupeřů. U souběžného sportu je výkon každého sportovce hodnocen nějakou nezávislou fyzikální veličinou, například časem, vzdáleností nebo bodovou škálou. U sportu protichůdného bývá pouze jeden soupeř a vítězství je podmíněno prohrou soupeře. (Perič, 2006).

2.3.4 Východiska k posuzování sportovního talentu

„Vezměte si desetiletého chlapce, který se chce stát skokanem na lyžích. Když budeme posuzovat jeho potenciál pro tento sport, budeme jej hodnotit z několika hledisek. Víme, že skokani by měli být spíše malí a lehcí – proto se zaměříme na to, jaká je jeho tělesná stavba. Také by skokani měli mít velkou výbušnost, aby se dokázali z můstku co nejsilněji odrazit

(biologická perspektiva). Minimálně letová fáze a dopad jsou technicky velmi obtížné, a tak základním předpokladem je dobrá senzomotorická koordinace (motoricky-výkonová perspektiva). Pro to, aby se skokan vůbec odhodlal spustit se z můstku, musí mít, jak se lidově říká, pro strach uděláno. Dosáhnutí špičkové výkonnosti také obnáší řadu obětí a tím pádem i vysokou vnitřní motivaci (psychologická perspektiva). V neposlední řadě se také může vyplatit posoudit chlapcovo zázemí, vztahy, abychom věděli, jestli jej rodiče budou ve sportu podporovat. Otázkou také je, jak daleko např. je od chlapcova domova nejbližší sportoviště, kde lze koky na lyžích trénovat (sociologická perspektiva)“ (Vičar, Protić, & Válková, 2013, 45).

Podle Vičara, Protiće a Válkové (2013) tedy rozlišujeme složku *biologickou*, *motoricky-výkonovou*, *psychologickou* a *sociologickou* (tu jsem probral v kapitole 2.2.1.1).

2.3.4.1 Biologická složka

Excelentní sportovní výkon je v mnoha sportovních disciplínách značně ovlivněn biologickými vlastnostmi jedince, především pak na fyziologických a antropometrických parametrech. Americký plavec a mnohonásobný držitel olympijské zlaté medaile Michael Phelps má větší rozpětí rukou, než průměrně odpovídá jeho výšce (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Proto se dle Vičara, Protiće a Válkové (2013) vědci dříve zaměřovali na posuzování biologických atributů, nejčastěji pak somatotyp, tělesnou výšku, poměry délek mezi končetinami, aerobní kapacitu, stavbu svalů a svalových vláken, stavbu kostí či flexibilitu kloubů. Nejlehčeji jsou tyto atributy identifikovatelné u individuálních, atleticky zaměřených sportů.

Vědci usuzovali, že tyto vlastnosti jsou u člověka převážně vrozené, případně v malé míře ovlivnitelné prostředím, například stravou a v některých případech bohužel i podpůrnými a dopingovými látkami. (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Riegerová, Přidalová a Ulbrichová (2006) konstatují, že dochází k výrazným rozdílům v tělesné konstituci, vlivem paralelně rostoucího sportovního výkonu a rozdíly v tréninku pro jednotlivé sportovní disciplíny. Somatotypy sportovců, provozující stejný sport se stávají homogenními. Důvodem je výběr sportovců s podobným somatotypem pro určitý sport a také aplikovaným tréninkem, kdy se sportovci soustředí na trénink a rozvoj určitých částí těla, důležitých pro jejich sport. Zajímavostí je, že existuje spousta případů, že právě

odlišnost somatotypu v daném sportu oproti většinové normě poskytla sportovci výraznou výhodu.

Régnier a Salmela (1987) poukazují na řadu důkazů, že u většiny antropometrických vlastností není dost přesné identifikovat a předpovídat budoucí parametry, dokud neskončí u dítěte puberta.

Vaeynes et al. (2008) prezentuje názor, že ve většině týmových či technických sportů jsou antropometrické a fyziologické vlivy v rámci identifikace sportovního talentu málo podstatné nebo nepodstatné vůbec.

Testování zvolených biologických atributů má v rámci skautingu a identifikace talentu velký význam, především pak v pozdějším věku sportovce. Je velmi obtížné se v některých sportech prosadit, pokud nemáte předurčenou stavbu těla, somatotyp (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

2.3.4.2 Motoricko-výkonová složka

Důležitou součástí skautingu a identifikace sportovního talentu musí být hodnocení složky spojené s pohybem. K tomuto hodnocení se používají určité motorické testy. Jejich cílem je rozeznat pohybový talent, lateralitu, senzomotorickou koordinaci, rychlost a schopnost přesného provedení pohybu (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

V první polovině 20. století usuzovala řada vědců ve sportovní oblasti existenci dvou druhů pohybového talentu – *obecný talent předvést pohyb* a *obecný talent naučit se pohyby* (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Gardner (1999) v souvislosti s těmito poznatky zavedl pojem *tělesně-pohybová inteligence*, jejímž obsahem je porozumění pohybovým dějům, jak se věci hýbou, a také umění zaznamenat a zopakovat tyto pohyby. Další její úlohou je úspěšné řízení tělesných pohybů a zručné manuální zacházení s předměty. Její součástí je taky hrubá a jemná motorika, rovnováha, umění programovat a zapamatovat si pohyby a obratnost těla.

Drowatzky a Zuccato (1967) uvedli, že jednotlivé sportovní disciplíny se ve svých požadavcích velmi liší a každá má své specifické úkoly, to se projeví velmi malou spojitostí mezi jednotlivými disciplínami. Tudíž se tělesná inteligence uplatní pouze v malém množství, ale stále zůstává povinným předpokladem ke sportovnímu talentu.

Při testování motoriky se nejčastěji používají cvičení jako běh na 50 m, skok do dálky, skok do výšky a člunkový běh. Nevýhodou však je, že tyto cvičení špatně odlišují vrozené

vlohy od těch naučených. Výkon v daném cvičení může být ovlivněn zkušeností sportovce s tímto cvičením nebo důsledkem jiné aktivity (Bouchard, Malina, & Pérusse, 1997)

K předejití tohoto problému uvádí například Vičar, Protić a Válková (2013) provádět tyto testy dříve, než se dítě s hodnocenými činnostmi setká. Abbott a Collins (2002) uvádí opakovat tyto testy a jejich hodnocení opakovaně a dlouhodobě. Při čemž se zaměřit na hodnocení vývoje dítěte než jeho aktuální stav při prvním pokusu. Z toho se dá usoudit i schopnost sportovce naučit se novým věcem. Podle Baileyho et al. (2010) je právě schopnost sportovce učit se novým věcem – *učební kapacita* lepším indikátorem budoucího vrcholového výkonu než posouzení aktuálního stavu motorických vlastností sportovce.

Pravděpodobnost, že děti nebudou ve svém pozdějším věku schopni zvládat osvojení konkrétních specifických dovedností je podle Vičara, Protiće a Válkové (2013) způsobena nedostatečným rozvinutím elementárních motorických dovedností v raném věku.

To v nich může vyvolat frustraci a stres a zvyšovat tím nechuť k provozování daného sportu. Naopak při správném osvojení elementárních dovedností může dojít ke stimulaci motivace sportovce a pozitivnímu vnímání sportu, což může umožnit další rozvoj jejich dovedností (Jess, Dewar, & Fraser, 2004).

Zajímavý je poznatek Vičara, Protiće a Válkové (2013), kdy bývají více identifikováni jako talenti děti, kteří se narodili ve stejném roce, ale v lednu než děti, kteří se narodili toho roku v prosinci. Důvod je jednoduchý, tyto děti mají k dispozici více měsíců na fyzické dozrání a osvojení motorických dovedností potřebných ke zvolené disciplíně. Důsledkem tohoto faktu se mohou brát tyto starší děti brát více talentované, je jim věnována větší pozornost ze strany trenérů, dostávají více šancí ve hře, mají lepší zázemí. Všechny tyto atributy pak mohou ovlivnit to, že mají opravdu větší potenciál jejich dovedností rychleji rozvíjet než jejich mladší vrstevníci, kteří mohli mít v porovnání s nimi talent větší.

Přes různá úskalí je jasné, že hodnocení talentu z hlediska motoricko-výkonového je při skautingu a identifikaci talentu velmi důležité. Je potřeba si ovšem dávat pozor na interpretaci závěrů především v raném věku (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

2.3.4.3 Psychologická složka

Situace v České republice není pozitivní, co se týká psychické složky při skautingu a identifikace talentu a často bývá zanedbávána ze strany sportovních odborníků (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

V zahraničí existuje celá řada vědců, kteří naopak považují psychologickou složku ve sportovnímu talentu za fundamentální. Bomp a Buzzichelli (1999) konstatují, že psychické atributy jsou při výběrů dětí na sportovní zápas pro ně nejdůležitější.

Bailey a Morley (2006) spolu s Bakerem, Cobleym a Schorerem (2012) uvádějí, že psychologické vlastnosti jsou zásadní při rozvoji sportovního talentu a jsou také jeho neoddělitelnou složkou. Podílí se například hlavně na tom, jestli sportovec u zvoleného sportu zůstane nebo jestli bude motivován svoje výkony zlepšovat.

Jako velkou výhodou uvádí Vičar, Protić a Válková (2013) využitelnost psychologické složky ve většině sportovních disciplín, kdy se moc nemění parametry kladené na psychologii sportovce. Vlastnosti jako výkonovou motivaci, setrvalé volní úsilí jsou předpokladem pro úspěch v jakémkoliv sportu. U biologické složky se parametry a potřeby velmi výrazně mění v závislosti na zvoleném sportu.

Elitní sportovci mají podobné psychologické vlastnosti jako míru sebevědomí, jsou více oddaní činnosti, vysoce vnitřně motivovány, silně se soustředí na výkon, stresu odolní a také mají méně úzkostí (Auweele et al., 1993).

Psychické atributy rozdělíme podle Vičara, Protiće a Válkové (2013) do tří skupin:

1. *Kognitivní vlastnosti* – můžeme je považovat do určité míry za geneticky dané. Do těchto vlastností se řadí například postřeh, anticipace, rozhodovací schopnosti, rychlost pohybových reakcí, schopnost učení, kreativitu či herní a obecnou inteligenci. Každý sport vyžaduje jiný poměr těchto vlastností. Obecně lze předpokládat, že každý sportovec, aby mohl vykonávat sport na výkonnostní úrovni musí mít určitou obecnou inteligenci. Ta mu slouží k vyrovnání se s překážkami, adaptací na nové prostředí, učení se novým věcem. Doporučuje se tedy jako sportovní talent vybírat sportovce, kteří mají IQ vyšší než 70 (Vičar, Protić, & Válková, 2013)
2. *Vlastnosti podmiňující sportovní výkon a růst* – Do této složky patří vlastnosti spojené s *výkonovou motivací*, například self-efficacy, cílová orientace, hodnoty, atribuce. Vhodným přístupem a metodami se dají v mládí tyto vlastnosti do jisté míry ovlivnit.

Dále pak do této složky patří psychické vlastnosti nutné k rozvoji výjimečnosti. Mezi tyto vlastnosti například patří imaginace, schopnost zvládat stres, schopnost relaxovat či schopnost určování si cílů. Problémem v této oblasti je otázka, zda

nejsou tyto vlastnosti zcela naučené vlivem vnějšího prostředí a do jaké míry je má sportovec uchované geneticky v sobě (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

3. *Vlastnosti osobnosti* – mezi tyto vlastnosti řadíme temperament, emocionalitu, náchylnost k úzkostnosti. Abbott a Collins (2003) uvádějí, že výzkum charakteru osoby vhodný pro určitý sport neukázal žádné důležité poznatky. Z toho vyplývá, že vrcholový sportovci, i s odlišným charakterem, mohou stále produkovat vrcholový výkon. Mezi špatné vlastnosti člověka, které mohou zbrzdit vývoj sportovního talentu a ovlivňovat tím i sportovní výkon se řadí vysoká úzkostnost a bázlivost, samotářství nebo vysoká agrese (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Diagnostika psychologické složky má pro sportovní odborníky smysl z těchto důvodů:

- Psychologické vlastnosti se stejně jako biologické postupem času vyvíjejí a stávají se více a více stabilnějšími (Vičar, Protić, & Válková, 2013).
- Psychologické vlastnosti se mění a vyvíjejí spolu se sportovcem, můžeme díky nim tedy určit sportovcovi slabé a silné stránky a specializovat díky tomu trénink (Durand-Bush, 2000).
- Deficit psychologických vlastností jako například ADHD, psychoticismus může negativně ovlivnit rozvoj sportovního talentu (Vičar, Protić, & Válková, 2013).
- Mentální vlastnosti a vlastnosti spojené s vnitřní motivací jsou univerzální atributy, tedy vhodné pro rozvoj vloh v podstatě jakémkoliv sportu (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

2.3.5 Klíčové faktory ke skautingu a identifikaci talentovaných sportovců

To, že excelentní sportovní výkon znamená velký sportovní talent neznamena, že velký sportovní talent automaticky zaručuje excelentní sportovní výkon. V dětství se na tomto více projevuje genetický základ (genotyp), v dospívání pak genotyp doplňují a tvarují externí vlivy dotvářející fenotyp, a tím zvyšují i výkonnost (Vičar, Protić, & Válková, 2013).

Régnier, Salmela a Russel (1993) stanovují několik základních principů, jak identifikovat sportovní talent:

- Identifikace talentu by měla být vnímána jako proces v širším kontextu vývoje sportovního talentu.

- Vědecký přístup je závislý na dlouhodobé předpovědi sportovního výkonu jedince.
- Vždy se při identifikaci musí brát v potaz specifika jednotlivých sportů
- Identifikace a skauting musí být založen na multidisciplinárním přístupu, protože samotný sportovní výkon se skládá z více různých činitelů.
- Zaměřit skauting a identifikace talentu na výkonové determinanty, které jsou dědičně ovlivněny.
- Sportovní výkon je dynamický, mění se s věkem a tréninkem, toto je potřeba brát při skautingu a identifikaci na vědomí

Abbott a Collins (2002) uvádějí, že dobrý výsledek skautingu a identifikace sportovního talentu spočívá v rozlišení mezi vrozenými vlohami a stavem schopností a dovedností určených aktuálním výkonem.

Bailey et al. (2010, 90) na to navazuje „pouhé fyzické nadání a antropometrického kvality nepostačují k dosažení sportovního vrcholu nebo k dosažení špičkového sportovního výkonu. K tomu je zapotřební dlouhodobější participace ve sportu podpořené řadou dalších faktorů“.

Reilly et al. (2000) uvádí, že:

- Fyziologické a antropometrické měření slouží k vytvoření databáze sportovních profilů pro skauting a identifikaci talentu. Profily by měly být každý rok aktualizovány a mělo by to fungovat dlouhodobě. V dané databázi se mezi s sebou mohou hráči srovnávat.
- Kognitivní vlastnosti jsou výhodné při skautingu a identifikaci talentu při komplexním, multidisciplinárním přístupu při vyhledávání talentu. Nejpodstatnější je však jejich posouzení jako základ pro další stimulaci.
- Osobní vlastnosti a vlastnosti spojené s výkonovou motivací by neměly být součástí identifikace talentu a skautingu u sportovců s ohledem na jejich měnitelnost.

3 CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je analyzovat systém skautingu v SK Sigma Olomouc. Demonstrovat případové studie tří hráčů věkové kategorie U19, jejichž součástí jsou hráčské karty a modelové příklady plateb spojených s transfery těchto hráčů. A navrhnout doporučení pro zlepšení tohoto systému.

Ke splnění práce jsem si stanovil následující úkoly:

1. Shrnout poznatky ze zvolených literárních a internetových zdrojů
2. Situační analýza současného stavu SK Sigma Olomouc
3. Provést hloubkový rozhovor s managementem působícím v SK Sigmě Olomouc
4. Popsat a analyzovat fungování skautingu v SK Sigma Olomouc
5. Vytvořit S.W.O.T analýzu skautingového systému v SK Sigma Olomouc

4 METODIKA PRÁCE

Metodická část obsahuje definici a popsání všech metod, které jsem v rámci mé bakalářské práce použil. Metody a techniky jsou používány ke sběru dat, následné analýze a zpracování těchto dat a konečné interpretaci a stanovení výsledků.

K dosažení cílů, které jsem si stanovil jsem využil metod a technik kvantitativního i kvalitativního výzkumu:

- Metodu sekundární analýzy
- Historickou metodu
- Případové studie
- Situační analýza

A pro sběr potřebných dat ke splnění těchto cílů jsem využil tyto techniky:

- Strukturovaného pozorování
- Dotazník
- Hlubkový rozhovor
- SWOT analýza

4.1 Metoda sekundární analýzy

Cílem této metody je objevení nových souvislostí mezi získanými a zpracovanými daty. Výsledkem tohoto objevování může být například popis nových souvislostí a jejich vliv na skutečnosti, které již známe. Z toho nám vyplývá, že cílem je vysvětlit a objasnit dokument, motivy autora a vliv doby a dalších okolností na výsledný text a upravit ho novým způsobem (Vojtíšek, 2012).

Tuto metodu jsem použil při sběru, následném zpracování a interpretaci dat, potřebných pro sepsání teoretické části bakalářské práce.

4.2 Historická metoda

Při této metodě je cílem využití poznatků a informací z jiných vědeckých prací a literárních zdrojů.

Tuto metodu jsem rovněž použil při sběru, následném zpracování a interpretaci dat, potřebných pro sepsání teoretické části bakalářské práce.

4.3 Případová studie

Cílem této metody je co nejkomplexněji prozkoumat jeden případ z hlediska vnějších souvislostí a vztahů. Tato metoda se snaží odhalit faktory, které ovlivňují dynamiku případu (Vojtíšek, 2012).

Tuto metodu jsem použil při tvorbě hráčských karet tří hráčů týmu U19 a tvorbě modelových příkladů plateb spojených s transfery těchto hráčů v kapitole 5.3

4.4 Situační analýza

Podle Zelenky (2015) je situační analýza složená z procesů jako je analýza cílových segmentů a celkového trhu, analýza konkurence, jejich silné a slabé stránky a analýza makro a mikroprostředí.

Tuto metodu jsem použil při celkové analýze SK Sigma Olomouc a také při analýze skautingového systému tohoto klubu. Výsledky jsou zaznamenány v kapitolách 5.1 a 5.2.

4.5 Strukturované pozorování

Je nejčastěji využíváno k dlouhodobému zaznamenávání výsledků, kterými mohou být projevy chování nebo interakce pozorovaných objektů nebo lidí v přirozených situacích.

Tuto techniku jsem použil s cílem získání informací o fotbalových hráčích při fotbalovém utkání. Díky pozorování jsem mohl hodnotit jejich fyzické, technické a mentální atributy, dále jak se chovají a reagují a například i jejich tělesnou konstituci. Výsledky pozorování se nachází v kapitole 5.3. Toto sledování jsem prováděl na 3 hráčích SK Sigmy Olomouc v ročníku U19 v době od 3. března 2018 do 28. března 2018.

4.6 Hlubkový rozhovor

Hlubkový rozhovor si dává za cíl zjistit, co si lidé o problému skutečně myslí, na rozdíl od standardizovaného, který má za cíl zaznamenat pouze to, co říkají. Využívá se, když je potřeba poznat problematiku tématu v co nejširším kontextu a zjistit různé názory. Neomezuje tazajícího přesnými otázkami, ale nechává mu volnost se o problematice více rozmluvit (Vojtíšek, 2012).

V průběhu mého výzkumu jsem inicioval hlubkový rozhovor s lidmi, kteří působí v SK Sigma Olomouc a podílejí se na skautingu mladých talentů a chodu mládežnického úseku. Těmito respondenty byli Augustin Chromý – trenér U19, Michal Hrubý – šéftrenér

mládeže, Pavel Tököly – šéftrenér akademie, Adam Košař – manažer-sekretář a Jaromír Gajda – člen dozorčí rady.

Rozhovory probíhaly vždy v útrokách Androva stadionu v Olomouci s každým respondentem zvlášť. Každý rozhovor trval přibližně hodinu a na základě informací, které jsem dostal, budu později charakterizovat fungování skautingu v SK Sigma Olomouc v kapitole 5.2

Další otázky už byly pouze doplňkové, protože mým cílem bylo, aby se tázaný co nejvíce rozpovídal o tématu a nelimitovaly ho další otázky. Celkově jsem provedl 6 rozhovorů v době mezi 1. březnem 2018 a 5. dubnem 2018.

4.7 S.W.O.T analýza

Podle Jakubíkové (2005) se dá tato analýza také interpretovat jako analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb. Tuto analýzu může rozdělit na analýzu SW a OT. SW je analýza slabých a silných stránek, které jsou z vnitřního prostředí firmy a určitým způsobem je můžeme ovlivnit. OT je analýza příležitostí a hrozeb, které přichází z vnějšího prostředí a nemůžeme je ovlivnit.

Touto analýzou jsem určil silné a slabé stránky a dále příležitosti a hrozby skautingu v SK Sigma Olomouc. Tuto analýzu jsem vytvořil na základě informací získaných z kapitol 5.1, 5.2 a 5.3 této bakalářské práce.

5 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ

V této kapitole jsou zaznamenány výsledky, kterých jsem dosáhnul v průběhu mého výzkumu. Pro lepší orientaci a pochopení výsledků jsem využil grafů a tabulek. Tým SK Sigma Olomouc jsem si vybral kvůli faktu, že jako jeden z mála týmů v české nejvyšší fotbalové lize předvádí, že klub může dosahovat úspěchů i s hráči, kteří v tomto klubu prošli tréninkem a hráčským vývojem od dětství, až do dospělosti v tomto klubu.

V prvním bodě byla provedena situační analýza klubu (kapitola 5.1), která slouží k seznámení s klubem a jeho současnou situací, postavením v tabulce a organizační strukturou.

Dalším bodem bude situační analýza fungování skautingového systému v SK Sigma Olomouc (kapitola 5.2). V této kapitole jsem zároveň využil hloubkový rozhovor s managementem z SK Sigma Olomouc

Poté následuje vytvoření případových studií 3 hráčů, jejichž součástí bude karta hráče a modelový příklad platby za přestupy tohoto hráče do jiných klubů (kapitola 5.3).

Předposlední kapitolou bude celková S.W.O.T analýza (kapitola 5.4), která se bude skládat z informací získaných ve všech třech předchozích kapitolách (5.1, 5.2 a 5.3).

Na základě S.W.O.T analýzy vznikne poslední kapitola, ve které jsou doporučení navrhnuta pro klub SK Sigma Olomouc, jakým směrem by měl tento klub skauting dále vyvíjet.

5.1 Situační analýza klubu SK Sigma Olomouc

Prvním krokem k analyzování skautingového systému SK Sigma Olomouc je situační analýza tohoto klubu. Díky ní lépe poznáme samotný klub, jeho historii, jeho současný stav, organizační strukturu, management a celkovou filozofii klubu, která je zaměřena na skauting a výchovu talentů.

5.1.1 Historie klubu SK Sigma Olomouc

Klub SK Sigma Olomouc byl založen v roce 1919 pod názvem FK Hejčín. V roce 1924 vstoupil tento klub do Hanácké župy fotbalové, což klubu umožnilo hrát mistrovská fotbalová utkání.

Prvním výkonnostním mezníkem se stal rok 1961, kdy tento klub, v té době pojmenovaný jako TJ Moravské železářny Olomouc, pravidelně hrával v krajském přeboru

Severomoravského kraje, který v sezóně 1962-1963 vyhrál a na dva roky se stal klub účastníkem II. ligy.

V roce 1966 vstoupil do klubu, z převážně ekonomických důvodů, první významný partner, kterým byl Koncern Sigma. Klub se poté musel přejmenovat na TJ Sigma MŽ Olomouc. Vstup partnera velmi ovlivnilo i výkonnostní úroveň klubu.

Postup do III. Ligy se podařil v roce 1974, kdy klíčovou postavu ztvárnil, dnes už bývalý trenér, Karel Brückner

V roce 1982 vybojovali olomoučtí fotbalisté poprvé v historii postup do I. Ligy. Bohužel kvůli nezkušenosti a smůle trvala radost, z dlouho očekávaného úspěchu, pouze rok. Hráči a funkcionáři se však svého cíle nevzdali a hned další sezónu získali nejvyšší fotbalovou soutěž Olomouci zpět.

Po 17. 11. 1989 nastaly změny i v Sigmě Olomouc. Z oddílu kopané, který v TJ zaujímal téměř stejné postavení jako zbytek sportů, se stal v TJ tento oddíl plně profesionálním s názvem Olomouc Sigma MŽ.

V sezónách 1991-1992 a 1992-1993 legendární trenér Karel Brückner dovedl SK Olomouc Sigmu MŽ do Poháru UEFA. V těchto dvou neúspěšnějších ročnících měli fanoušci fotbalu v Olomouci možnost vidět na živo mužstva jako například Hamburger SV, Real Madrid, Juventus Turín a Everton FC.

V roce 1995 přešel klub na formu akciové společnosti. S příchodem akcionáře se změnila i filozofie klubu, kdy se přestal klást důraz a zájem o přestupy atraktivních hráčů, ale začalo se snažit vychovávat tyto atraktivní hráče vlastní.

Také Andrův stadion prošel svým vývojem, a to přestavbou stávajících a výstavbou nových tribun. V roce 2010 byl stadión dokončen. V dnešní době patří tento stadión mezi nejhezčí a nejmodernější fotbalové svatostánky v České republice. Tento rok se domluvila SK Sigma Olomouc na prodeji Androva stadiónu se statutárním městem Olomouc.

5.1.2 Základní informace o klubu SK Sigma Olomouc

SK Sigma Olomouc patří mezi tradiční kluby české kluby, hrající nejvyšší soutěže v České republice. V průběhu let se Olomouc vypracovala v přední klub české kopané, především díky kvalitní práci s mládežnickými týmy, kde vychovává talenty pro přední evropské kluby. Tuto filozofii si Sigma zvolila částečně i vlivem daného rozpočtu, který se řadí spíše do průměru rozpočtu v českém fotbalu. I přes to se však Olomouc v letošní sezóně

momentálně nachází na 3. místě nejvyšší české fotbalové soutěže HET liga s 41 body (Příloha 1).

Klub má v tuto chvíli 16 fotbalových družstev – A tým, juniorský tým, čtyři dorostenecká mužstva, čtyři žákovská mužstva a šest mužstev přípravek. Juniorský tým (B tým) se skládá ze stejných hráčů jako tým U19 a je ještě doplněn o hráče, kteří stabilně nehrají v A týmu. V Tabulce 4 je graficky znázorněno rozdělení týmů a počet hráčů, kteří se v těchto týmech nachází. Z tabulky vyplývá, že nejvíce hráčů je sdruženo v přípravce a poté v dorosteneckých týmech. Naopak v žákovských týmech se často promítá konkrétní hráč do minimálně dvou věkových kategorií a nejsou zde přesně uvedeny posty hráčů. Dohromady klub SK Sigma Olomouc sdružuje ve všech věkových kategoriích 249 členů

Mužstvo	Gólmáni	Obránci	Záložníci	Útočníci	Celkem
A tým	3	7	10	3	23
U19 (Juniorský tým)	2	5	10	4	21
Dorostenecké týmy (U18, U17, U16)	8	21	20	12	61
Žákovské týmy (U15, U14, U13, U12)	4	14	16	9	43
Přípravka (U11, U10, U9, U8, U7)					101
SK Sigma Olomouc (bez přípravy)	17	47	56	28	249

Tabulka 4: Znázornění týmů a počtů hráčů, které se v týmech nachází (Vlastní tvorba)

SK Sigma Olomouc má svoje hlavní sídlo na Andrově stadiónu, který má adresu Legionářská 1165/12, 779 00 Olomouc. Klub SK Sigma Olomouc je veden jako akciová společnost a kapitál toho klubu činí v dnešní době hodnotu 273 500 000 Kč. Logem klubu je černá hvězda na modro-bílém pozadí ve tvaru kruhu s názvem klubu (Obrázek 5). Z toho dále také vyplývá, že klubové barvy jsou modrá a bílá.

Obrázek 5. Logo SK Sigma Olomouc zdroj: (SK Sigma Olomouc, 2013)

Jako hlavní předměty podnikání SK Sigma Olomouc jsou podle Veřejného rejstříku koupě zboží za účelem jeho dalšího prodeje a prodej, zprostředkovatelská činnost, reklama a marketing, pořádání a organizování sportovních akcí, hostinská činnost, výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona.

5.1.3 Úspěchy SK Sigma Olomouc

Úspěchy Sigmy Olomouc jsou vzhledem k velikosti klubu velmi bohaté. Nejenom, že úspěchu na fotbalové scéně dosahuje A tým, ale i v mládežnických kategoriích dosahuje klub mnoha úspěchů, což je signifikace dobré skautingové činnosti a práce s mládeží v klubu. Nejčerstvějším úspěchem A týmu je ze sezóny 2014/2015, kdy klub skončil 1. v II. české lize a tím si zajistil postup do I. ligy. V roce 2012 vyhrála Sigma dokonce 2 poháry v jednu sezónu, a to český Superpohár a Český pohár FAČR (dnes MOL Cup). Tým U19 vybojoval v I. Celostátní dorostenecké lize 1. místo 5x v letech 2011/2012, 2006/2007, 2003/2004, 2001/2002 a 1995/1996. Dalším velmi úspěšným ročníkem klubu jsou starší žáci U15, kteří vyhráli 8x Českou ligu. V letech 2003/2004, 2004/2005 a 2005/2006 tuto soutěž vyhráli 3x po sobě.

5.1.4 Organizační struktura SK Sigma Olomouc

Z organizačního schéma SK Sigma Olomouc (Příloha 4) vyplývá, že je klub řízen formou akciové společnosti, kde mají svůj podíl například Statutární město Olomouc nebo občanské sdružení SK Olomouc Sigma MŽ. V schéma je uveden i Josef Lébr, který však v dnešní době už akcionářem není.

Podle schéma můžeme dále určit, že nevyšším orgánem je valná hromada SK Sigma Olomouc, pod ní spadá dozorčí rada a poté představenstvo – toto jsou hlavní orgány SK Sigma Olomouc.

Mezi hlavní dvě odvětví v klubu, od kterých se vyvíjejí další potřebné oddělení, jsou – oddělení pro ekonomiku a správu SK Sigma Olomouc, které potom dále řídí a deleguje vedoucí dalších oddělení, kterými jsou vedoucí ekonom, vedoucí provozně technického úseku a specialista, zbývá vedoucí sekretariátu klubu, ten však spadá i pod druhé oddělení, kterým je oddělení sportovní a obchodní SK Sigma Olomouc – to má kromě již zmiňovaného vedoucího sekretariátu na starost také sportovního manažera, vedoucí trenéry a radu, pod jejich správu například dále patří Sportovní centrum mládeže a sportovní třídy, což jsou v hierarchii klubu velmi důležité prvky pro výchovu talentovaných fotbalistů. Dále pod sportovní a obchodní úsek spadá hlavní trenér a poslední složku tvoří mediálně marketingový obchodní manažer.

Management klubu se poté skládá ze sportovního manažera, který má na starosti všechny operace v klubu týkající se sportu, například transfery hráčů, zařizování smluv s hráči, sestavování kádru. V klubu se dále musí někdo starat o finance a jejich využití, tuto povinnost obstarává finanční manažer. O propagaci klubu, jeho spojení s fanoušky, shánění sponzorů a celkové pojetí marketingu se stará marketingový manažer. Bezpečnost při zápase, zařizování hasičů, policistů a záchranářů a správu technických zařízení má na starosti bezpečnostní a technický manažer. Kontrolu nad celkovým chodem klubu zajišťuje provozní manažer. Posledním členem managementu klubu je manažer-sekretář, který za klub komunikuje.

5.2 Analýza fungování skautingového systému v SK Sigma Olomouc

V této kapitole budu analyzovat skautingový systém SK Sigma Olomouc pomocí hloubkového rozhovoru, který jsem v průběhu mého výzkumu prováděl s managementem SK Sigma Olomouc. Tyto výsledky budu interpretovat a dále komentovat a vyhodnocovat.

5.2.1 Skauting v SK Sigma Olomouc

Skauting v SK Sigma Olomouc je specifický v tom, že si klub nemůže dovolit peníze na zajištění vlastní sítě skautů, kteří by tuto činnost vykonávali. Proto musí klub hledat jiná řešení a postupy, jak docílit úspěšně a včasné identifikace talentu. Tuto činnost tedy nejčastěji provádějí trenéři jednotlivých věkových kategorií za pomoci konkrétních postupů a způsobů (kapitola 5.2.2).

Sigma Olomouc má v dnešní době dobré jméno, co se týká výchovy talentů. Mezi tyto talenty patří například Tomáš Ujfaluši, Marek Heinz, Radoslav Kováč, David Rozehnal, Roman Hubník a Tomáš Kalas. Tyto hráči nepřinesli pouze dobrou reputaci klubu a jeho systému prostřednictvím výkonů, které tyto hráči předváděli na hřišti. Přinesli také velké obnosy peněz za přestupy těchto hráčů. Velká část rozpočtu Sigmy Olomouc je tvořena právě z prodeje těchto hráčů, konkrétně pak odstupného a tréninkové kompenzace, které více přiblížím v kapitole 5.4.

Mezi nejpodstatnější důvody kvalitního skautingu a následné výchovy mládeže v klubu se zařazuje zapálení a nasazení lidí, působících v SK Sigma Olomouc. Dále nízkou orientaci vedení klubu na okamžité výsledky. Trenéři i hráči můžou pracovat s dlouhodobějšími cíli a vizemi, není na ně totiž kladen takový tlak jako například ve Spartě Praha. Tam je každou sezónu očekávaná výhra titulu nejvyšší fotbalové ligy, tudíž musí trenéři spíše sázet na koupi hotových hráčů než pěstování svých vlastních hráčů. A samozřejmě také podpora výchovy talentu ze strany vedení klubu, které do výchovy talentů investuje peníze.

O kvalitě skautingu a výchovy mládeže SK Sigma Olomouc hovoří i fakta, že v sezóně 2017/2018 patří k nejdůležitějším oporám Olomouce pět odchovanců z mládežnických kategorií – Jakub Plšek, Šimon Falta, David Houska, Tomáš Zahradníček, Martin Hála, Lukáš Kalvach a Jiří Texl. V praxi to poté vypadá tak, že klub utratí minimální peníze za tyto hráče, protože je nemusí kupovat. Investuje do nich pouze malé množství peněz spojené s tréninkem. Pokud se hráč ukáže jako talentovaný, může ho klub využít ve svůj prospěch, jako právě teď Sigma Olomouc, která se díky této filozofii nachází na 3. místě tabulky nejvyšší fotbalové ligy. Druhou variantou je prodej hráče za mnohonásobně vyšší sumu, než byly původní náklady. Toto je jeden z hlavních potenciálů skautingu a důvodů proč si dává Sigma Olomouc na skautingu záležet a snaží se jej vyvíjet.

5.2.2 Způsoby skautingu v SK Sigma Olomouc

Níže uvedený text shrnuje myšlenky, které jsem získal během hloubkových rozhovorů s lidmi z managementu SK Sigma Olomouc. Součástí kapitoly bude i následný souhrn a závěr, které vyplývají z těchto rozhovorů a následně je pak využiji při tvorbě S.W.O.T analýzy.

5.2.2.1 Hlubkový rozhovor s managementem SK Sigma Olomouc

V dřívějších dobách mohl trenér, vlivem velké míry aktivity a sportovní činnosti dětí, chodit po městských hřištích, kde velké množství dětí hrálo fotbal pro zábavu. Tam pozoroval nadějně jedince z těchto řad a ty poté pozval na tréninky do klubu. To už je bohužel dnes téměř nemožné se snižujícím se množstvím aktivních dětí. Proto musel klub reagovat a neustále proces skautingu vyvíjet. V kapitole 5.2.1 jsem zmínil, že Sigma Olomouc nemůže vlivem nízkého finančního rozpočtu vytvořit vlastní síť skautů, proto musel klub reagovat a přijít s novými způsoby, jak skauting efektivně provádět.

Způsoby skautingu v SK Sigma Olomouc:

- **Tréninkové jednotky ve školce a sportovních třídách**

V přípravkách, tedy nejmladším věku sportovce, navštěvují trenéři školky a sportovní třídy ve školách, kde v průběhu tělocviku vytvoří fotbalovou tréninkovou jednotku. Během této jednotky trenéři pozorují děti a zkoumají především jejich pohybové nadání. Dále trenéři hodnotí hlavně rychlost a dravost. Tyto děti pak trenéři pozvou na trénink do Sigmy Olomouc.

- **Okresní a krajské výběry**

Tento způsob skautingu se většinou používá ve věku 6-13 let, kdy jsou vybráni fotbalisti odpovídajícího věku z klubů v okresním nebo krajském regionu. Tyto fotbalisti pak společně jedou na trénink a zápas, ve kterém hrají proti sobě. Trenéři hodnotí fotbalové vlastnosti, pohybovou inteligenci, rychlost a herní dovednosti. Pokud nějakí hráči vynikají, jsou pozváni na trénink do Sigma Olomouc

- **Zápasy**

Tento způsob nebývá tak efektivní, ale také se využívá. Při zápasech jsou asistenti trenéra zaúkolováni sledovat protější tým a zkoumat jejich hráče a taktiky týmu. Pokud se zde nachází hráč, který asistenta zaujme, může předat tuto zprávu hlavnímu trenérovi a pozvat ho na trénink do Sigmy Olomouc. Tento způsob nebývá efektivní, protože Sigma Olomouc hraje zápasy s týmy z nejvyšších českých soutěží, kde už vyskautovaní hráči hrají. Pro takové hráče nebývá tolik lukrativní přejít do stejné soutěže a věkové kategorie, pouze jiného týmu. Občas mohou trenéři dostat i externí typ na určitého hráče v týmu protihráčů.

- **Doporučení**

Tento způsob spočívá v doporučení talentovaného hráče z mnoha různých zdrojů. Tyto zdroje mohou být například bývalý hráči Sigmy Olomouc, lidé, kteří dostávají

nějaké finanční ohodnocení za doporučení nebo například i internetové portály. Může se jednat například o doporučení, že hráč, kterému je 13 let už hraje krajský přebor za starší dorost, kde hrají kluci o 2-3 roky starší. Nebo se může ve výsledcích ze zápasů na internetu trenér dozvědět, že nějaký hráč dal čtyři z pěti gólů v zápase. Po tomto doporučení je na zvážení trenéra, jestli se rozhodne jet na daného hráče podívat, nebo ne.

- **Spolupráce s kluby v regionu**

Tento způsob skautingu si zakládá na dobrých vztazích s kluby v regionu Olomouckého kraje. Těmto klubům Sigma například poskytuje zdarma licencovaný kurz „C“ a „B“ pro fotbalové trenéry, vstupenky na zápas zadarmo, přátelské utkání „A“ týmu Sigmy s „A“ týmem klubů, fanouškovské vybavení atd. Na oplátku po nich žádá spolupráci ve skautingu. Objeví-li se tedy v nějakém klubu talent, dají o něm Sigmě Olomouc vědět. Trenéři z Olomouce se na hráče přijedou podívat, a pokud v něm vidí potenciál, vezmou si ho do Sigmy. Pokud se talent přestane rozvíjet nebo nenaplní potenciál, tak ho Sigma vrátí zpět do klubu, odkud přišel. Mezi tyto partnerské kluby patří například Hranice na Moravě, Šumperk, Prostějov, Jeseník, Valašské Meziříčí. Samozřejmě však může Sigma Olomouc koupit hráče i z jiného regionu, než je Olomoucký.

- **Regionální a dorostenecká fotbalová akademie**

V těchto akademiích se sdružují hráči ve věku 13-15 let. Tyto hráči jsou vybráni z regionálních klubů a podstupují v nich komplexní tréninkovou přípravu. Vše pod dohledem profesionálních trenérů, napojených na SK Sigma Olomouc. Před víkendem se tyto fotbalisté vrací do svých klubů, kde odehrají zápas. Lidé pracující v regionálních akademiích se na fotbalisty jezdí podívat a podávají zprávy Sigmě Olomouc. Pokud nějaký hráč zaujme, tak si ho Sigma vezme do svého kádru.

5.2.2.2 Výsledky získané prostřednictvím hloubkového rozhovoru

Z rozhovoru vyplývá, že si klub uvědomuje důležitost skautingu v dnešním profesionálním sportu. I přes fakt, že klub nemá finanční prostředky k vytvoření sítě skautů nezavrhl tuto činnost, ale snaží se jí vykonávat jinými způsoby. V tomto vychází velmi vstřícně trenéři týmů, působící v klubu. Ti místo toho, aby se soustředili pouze na jejich práci, vyjíždějí na zápasy, kde provádějí skauting. Toto značí velkou oddanost trenérů k jejich práci v klubu. Sigma Olomouc však vidí ve skautingu i potenciál zisku velkého množství

peněz, které by pak mohl klub využít právě na vybudování skautingové sítě. Proto klub myslí inovativně a snaží se praktikovat skauting více způsoby, aby byla jeho efektivita na maximální možné úrovni.

Klub si je vědom svých nedostatků na poli skautingu, kdy hráče sledují většinou z fyzických a technických atributů. V dnešní době se začíná i více dbát na skauting mentálních atributů, ale sociální atributy jsou jak v Sigmě Olomouc, tak v celé České republice zatím přehlíženy. Proto se klub snaží získávat výhody ve skautingu prostřednictvím například regionální fotbalové akademie, pro jejíž získání musel klub investovat peníze do infrastruktury a personálního zajištění mládežnických týmů. V rozhovorech také zazněla myšlenka, že by se v budoucnu mohli využívat externí skautingové agentury, které začínají na území České republiky vznikat.

Zajímavým poznatek je, že klub rozděluje způsoby skautingu i podle věku fotbalistů. Atributy, které však při skautingu sledují se tolik neliší, hlavními kritérii pro klub jsou rychlost hráče, herní vlastnosti a dovednosti, pohybová a fotbalová inteligence.

Největší prioritou klubu je v tuto chvíli vybudovat silné partnerství s fotbalovými kluby v regionu. Díky tomuto partnerství může profitovat jak Sigma Olomouc, kdy jim kluby poskytují hráče, tak zmíněné fotbalové kluby v regionu, kterým může Sigma Olomouc sdělit svoje know-how, dát lístky na zápasy apod.

5.3 Případová studie skautingu v SK Sigma Olomouc a plateb za transfery

V této kapitole se zaměřím na případové studie tří hráčů týmu U19. Tyto studie rozdělím na dvě části. První částí bude karta skautovaného hráče. Tato karta bude zaznamenávat výsledky, ke kterým jsem došel pomocí skautingu, který jsem uskutečnil na hráčích ročníku U19. Kvůli anonymitě hráčů uvádím vymyšlené jméno a neuvádím ročník narození. Zároveň kvůli anonymitě používám i vymyšlená jména klubů, kterými hráč prošel a do kterých by mohl teoreticky přestoupit. Tuto kartu sám vytvořím na základě zaznamenaných výsledků.

V kartě hráče se nachází tyto informace:

- Výška a váha
- Pozice, na které hraje
- Datum narození (rok a den jsou vymyšlené kvůli zachování anonymity)
- Statistiky hráče za SK Sigmu Olomouc (starty, vstřelené góly)
- Statistiky hráče za národní tým (starty, vstřelené góly)

- Preferovaná noha
- Fyzické atributy
- Technické atributy
- Mentální atributy
- Pozitiva a negativa hráče
- Graf atributů hráče
- Typologie hráče
- Celkové hodnocení hráče

Druhou částí budou tři modelové příklady přestupů s grafy, znázorňující poplatky, které musí daný klub zaplatit při příchodu hráče a naopak poplatky, které může dostat při odchodu hráče za použití transferových tabulek. Tato studie a grafy mají znázorňovat jaké finanční výhody a nevýhody může skauting pro klub představovat. Pokud je skauting prováděn na profesionální úrovni, může být spolu se sportovní výchovou talentů jedním z hlavních příjmů klubu. Tímto způsobem skauting funguje ve sportovně vyspělých klubech, kde je skauting brán i jako byznys.

Nejdříve se seznámíme, v jakém klubu hráč působil v konkrétním roce hráčovy kariéry.

První Graf bude znázorňovat odstupné, které musí nové kluby zaplatit předcházejícím klubům. Tyto ceny se odvíjí podle věku hráče a soutěže, do které hráč míří. Pro tyto hodnoty existují přesně udělané tabulky

Druhý graf bude znázorňovat, jaké poplatky musí zaplatit klub, kde hráč podepíše profesionální ligovou smlouvu, takzvanou tréninkovou kompenzací. Tyto hodnoty jsou také zaznamenány v tabulkách

Třetí graf bude znázorňovat, kolik peněz klub dostane, pokud hráč, který už má podepsanou profesionální smlouvu, přestoupí do jiného klubu hrajícího I. nebo II. českou fotbalovou ligu. Tato hodnota se většinou skládá z domluveného odstupného mezi kluby a tréninkovou kompenzací stanovenou dle tabulek.

Výpočet poplatků jsem dělal podle Přestupního řádu FAČR z roku 2016.

5.3.1 Hráč Pondělí

Při skautingu tohoto hráče jsem zjistil, že je hráč defenzivní typ středního záložníka, který je silný na balónu, má dobré pokrytí míče a exceluje ve hře jeden na jednoho. Jeho

slabinou je rozehrání míče a přenesení balónu. Je zajímavé, že je silný v driblingu a hře na balónu, ale nahrávky mu dělají problém. Na této pozici při tom bývá dovednost rozehrání míče velmi žádaná. Hráč se tolik netlačí do útoku. Jako velkou přednost považuji silnou hru oběma nohama. Na svojí poměrně malou výšku má vysoký výskok a dobrou hru hlavou. Celkové hodnocení, které hráč získal je 9,325 z 20 bodů. Za fyzické atributy získal hodnocení 9,375. Za technické atributy získal hráč hodnocení 9. Za mentální atributy získal hráč hodnocení 9,325.

5.3.1.1 Karta hráče Pondělí

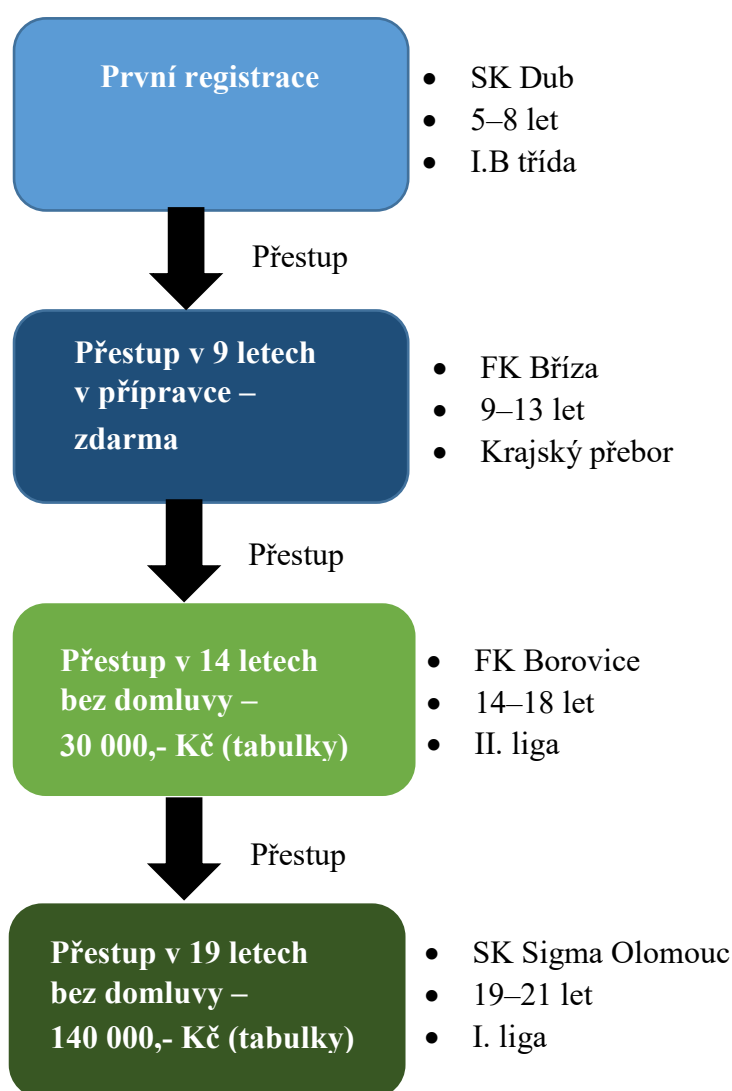
V této kapitole bude zobrazena karta hráče Pondělí, kterou jsem sám vytvořil, na základě informací získaných prostřednictvím skautingu.

Obrázek 6. Karta hráče Pondělí (Vlastní tvorba)

5.3.1.2 Analýza přestupů a plateb spojených s hráčem Pondělí

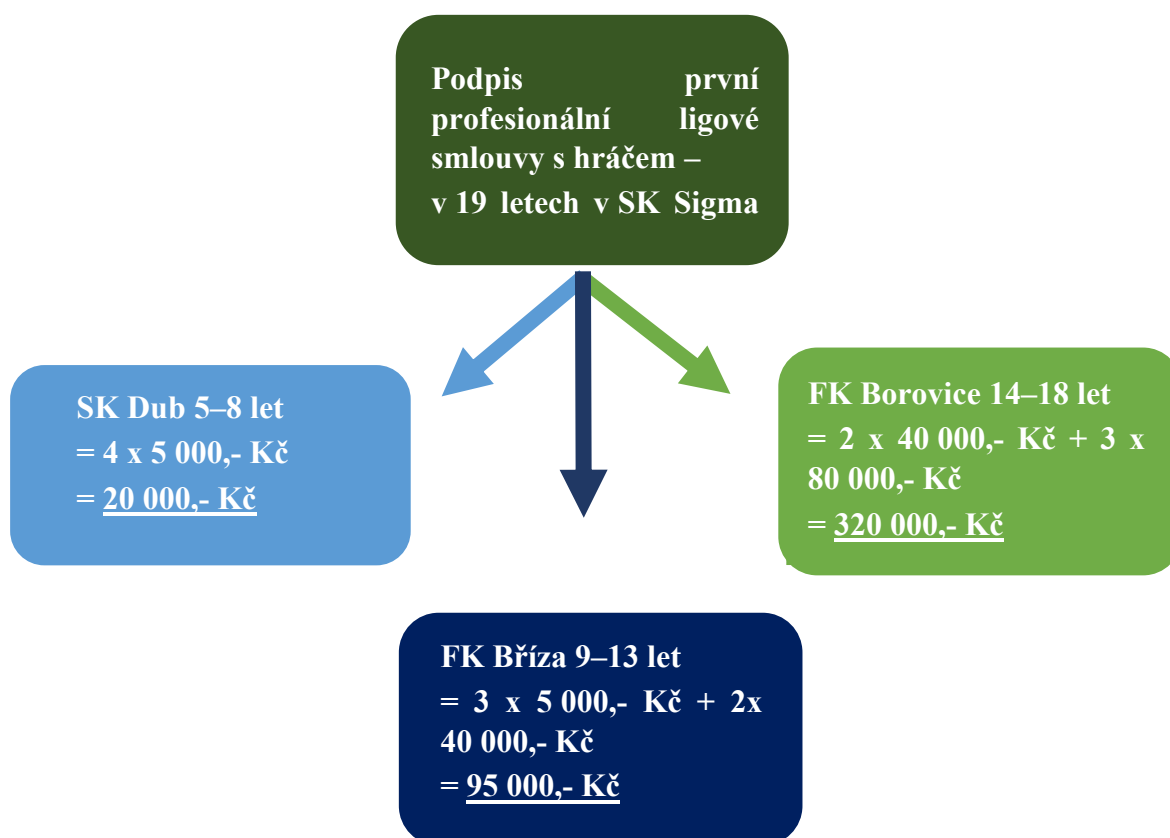
Tento hráč začal svoji kariéru v SK Dub. Tento klub se nacházel v I.B třídě. Zde působil v mladší přípravce mezi 5 až 8 lety. Poté tohoto hráče v 9 letech odkoupil tým FK Bříza, jehož tým působil v krajském přeboru. Zde hráč působil v 9 až 13 letech. Díky výkonnostnímu zlepšení přestoupil hráč Pondělí do II. ligového mančafu FK Borovice, kde působil od 14 roku do 18 roku. Z FK Borovice si tohoto hráče, pomocí skautingu, vyhlídla SK Sigma Olomouc, kde se hraje I. českou fotbalovou ligu. Do Olomouce hráč přestoupil v 19 letech a podepsal zde profesionální ligovou smlouvu. Berme v úvahu, že by hráč Pondělí hrál v SK Sigma Olomouc ještě další 2 roky, a poté by v 22 letech přestoupil do týmu FK Smrk, který hraje také I. českou fotbalovou ligu.

Graf 1. Platby za odstupné při přestupech hráče Pondělí (Vlastní tvorba)

Z grafu 1 vyplývá, že bude muset Sigma Olomouc zaplatit týmu FK Borovici odstupné za hráče Pondělí ve výši 140 000,- Kč. Výše částky se odvíjí dle věku hráče a soutěže, do které hráč přestupuje podle Tabulky 1 a Tabulky 2. Hráči Pondělí je při přestupu do Sigmy Olomouc 19 let a soutěž, kterou tento klub hraje, je I. fotbalová liga.

V 19 letech podepsal hráč Pondělí svoji první profesionální ligovou smlouvu s SK Sigma Olomouc.

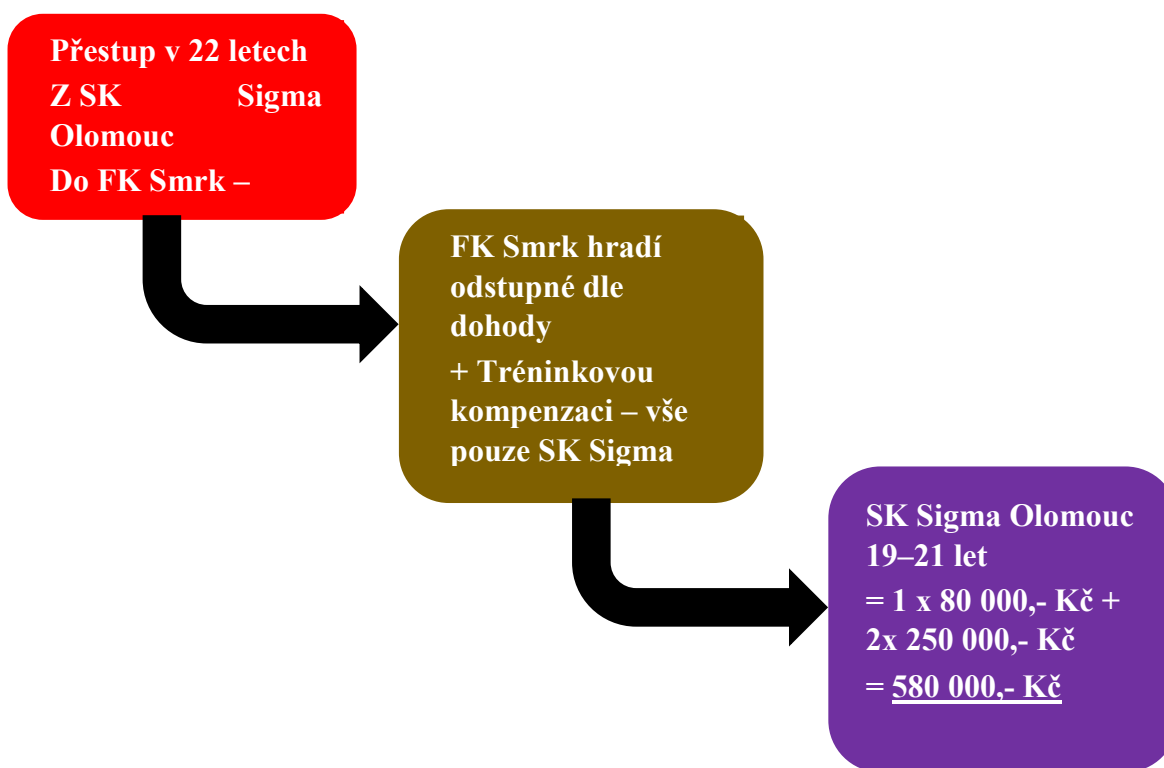

Graf 2. Platby tréninkových kompenzací při podpisu první profesionální ligové smlouvy s hráčem Pondělí v jeho 19 letech (Vlastní tvorba)

Z Grafu 2 vyplývá, že výše částky, kterou bude muset SK Sigma Olomouce zaplatit, při podpisu první profesionální ligové smlouvy s hráčem Pondělí, je 435 000,- Kč. Tato cena se platí klubům, kteří se podílely na tréninku a sportovním vývoji hráče Pondělí, v rámci tréninkové kompenzace. Cena je stanovena podle Tabulky 3.

Celková částka, kterou bude muset SK Sigma Olomouc zaplatit za hráče Pondělí klubům, ve kterých hráč v průběhu své kariéry působil, se vyšplhá na 575 000,- Kč.

Pokud uvážíme, že by v 22 letech přestoupil hráč Pondělí z klubu SK Sigma Olomouc do klubu FK Smrk, který také hraje I. ligu, bude situace vypadat následovně:

Graf 3. Platby, které SK Sigma Olomouc obdrží jako odstupné plus tréninkovou kompenzaci, pokud přestoupí hráč Pondělí do I. ligové týmu v 22 letech (Vlastní tvorba)

Z Grafu 3 můžeme říci, že celá částka, kterou SK Sigma Olomouc zaplatila předchozím klubům za odstupné a tréninkovou kompenzaci hráče Pondělí je zaplacená zpět. Klub navíc vydělá 10 000,- Kč pouze za tréninkovou kompenzaci, kterou zaplatí SK Sigma Olomouc další I. ligový klub, do kterého hráč Pondělí přestoupí. V této ceně není uvedená částka odstupného, která se u profesionálních sportovců odvíjí dle domluvy mezi jednotlivými kluby. Tato částka bývá mnohonásobně vyšší než předchozí zmíněné částky za tréninkovou kompenzaci. Například poslední prodaný hráč SK Sigmy Olomouc, Tomáš Chorý, přinesl do Olomouce částku přibližně 25 000 000,- Kč.

Podstatným výsledkem, plynoucím z těchto grafů je, že všechny peníze, které vloží Sigma Olomouc do koupě hráče Pondělí se jí vrátí. Tyto peníze dostane zpět prostřednictvím tréninkové kompenzace, od budoucího klubu, kde bude tento hráč působit. Podmínky však

jsou, aby tento klub hrál I. ligu a hráč přestoupil do 23 let. Poté dostane Sigma Olomouc další peníze v podobě domluveného odstupného.

5.3.2 Hráč Středa

Při skautingu hráče Středa jsem zjistil, že hráč je typologií velmi rychlý útočník, který v sobě má instinkt na góly. Tento instinkt je spojený s výběrem místa, dobrým zakončením a také rozhodováním, jaké řešení při dané situaci zvolit. Tohoto hráče bych dále charakterizoval jako rozhodujícího hráče, který často vezme zodpovědnost na svá bedra a vstřelí vítězný gól pro svůj tým. Hráč dále exceluje ve hře 1 na 1 a v driblinku. Na svojí poměrně velkou výšku nemá tendenci chodit do hlavičkových soubojů a je slabší v rozehrávce míče. Celkové hodnocení, které hráč získal je 9,9 z 20 bodů. Za fyzické atributy získal hráč hodnocení 10. Za technické atributy získal hráč hodnocení 8,9. Za mentální atributy získal hráč hodnocení 10,8.

5.3.2.1 Karta hráče Středa

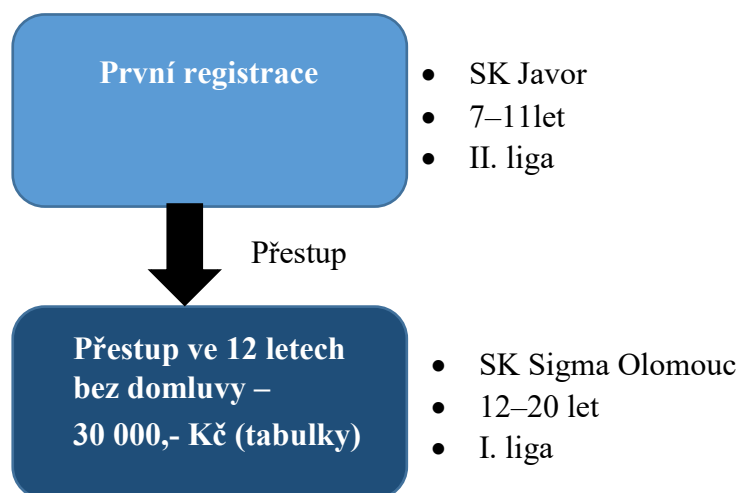
V této kapitole bude zobrazena karta hráče Středa, kterou jsem sám vytvořil, na základě informací získaných prostřednictvím skautingu.

Obrázek 7. Karta hráče Středa (Vlastní tvorba)

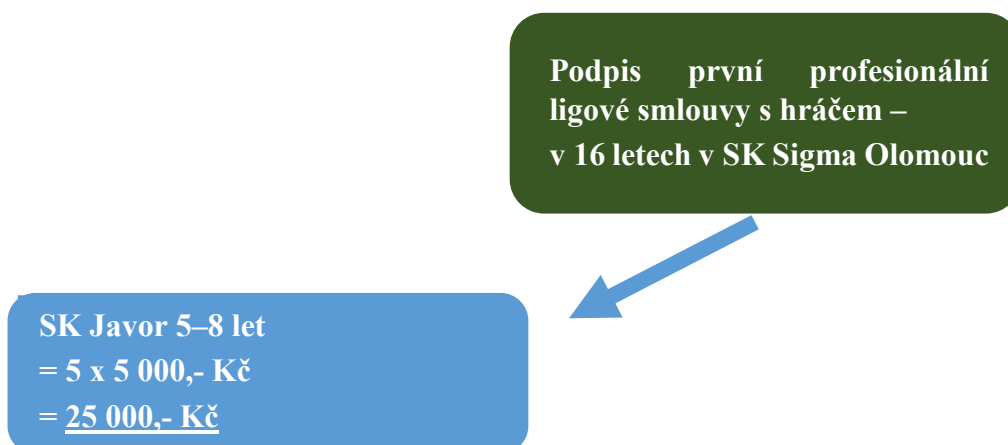
5.3.2.2 Analýza přestupů a plateb spojených s hráčem Středa

Hráč Středa odstartoval svoji kariéru v II. ligovém týmu SK Javor v jeho 7 letech. V tomto týmu působil do svých 11 let, poté si ho pomocí skautingu vyhlídla SK Sigma Olomouc a uskutečnila přestup hráče v jeho 12 letech. V tomto klubu podepsal hráč ve svých 16 letech svojí první profesionální ligovou smlouvu. Opět si zkusme představit, že hráč působí v klubu další 4 roky s platnou smlouvou a ve věku 21 let přestoupí tento hráč z SK Sigmy Olomouc do I. ligového týmu FK Jasan. Výše odstupného za hráče Středa je dohodnuta mezi oběma týmy.

Graf 4. Platby za odstupné při přestupech hráče Středa (Vlastní tvorba)

V Grafu 4 je viditelné, že díky kvalitnímu skautingu byl do klubu SK Sigma Olomouc přiveden potencionální velký talent za nízkou cenu. Hráč Středa přestoupí do Sigmy Olomouc za 30 000,- Kč podle Tabulky 2, z důvodu přestupu hráče ve 12 letech do klubu, který hraje I. ligu.

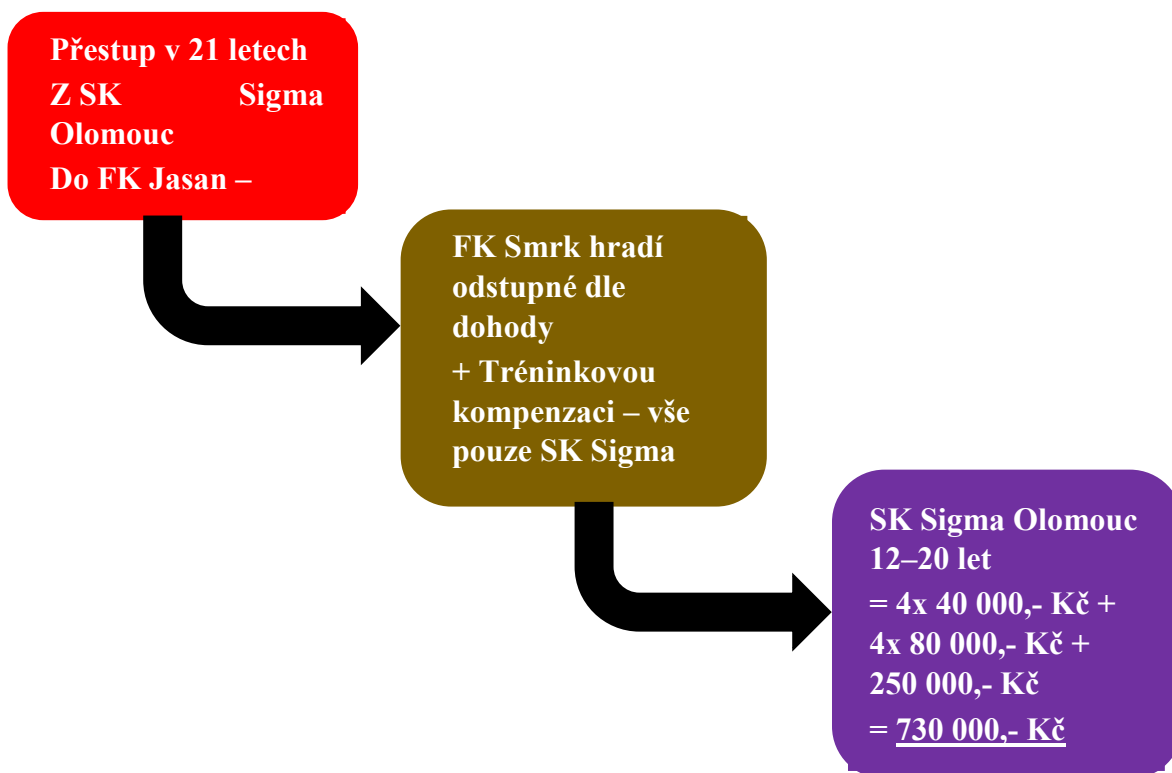
Graf 5. Platby tréninkových kompenzací při podpisu první profesionální ligové smlouvy s hráčem Středa v jeho 16 letech (Vlastní tvorba)

Z grafu 5 vyplývá, že klub SK Sigma Olomouc zaplatí klubu SK Javor dalších 25 000,- Kč při podpisu první profesionální ligové smlouvy s hráčem Středa, v jeho 16 letech. Tuto částku musí platit Sigma Olomouc klubu SK Javor za tréninkovou kompenzaci, což jsou

náklady za trénink hráče. Tyto ceny jsou určeny dle Tabulky 3, kde se bere v potaz, v jakých letech působil hráč v daném klubu.

Dohromady tedy SK Sigma Olomouc zaplatí klubu SK Javor za hráče Středa 55 000,- Kč z důvodu odstupného a tréninkové kompenzace.

Pokud uvážíme, že by hráč Středa přestoupil v 21 letech z klubu SK Sigma Olomouc do klubu FK Jasan, který hraje také I. ligu, vypadaly by situace takto.

Graf 6. Platby, které SK Sigma Olomouc obdrží jako odstupné plus tréninkovou kompenzaci, pokud přestoupí hráč Středa do I. ligové týmu v 21 letech (Vlastní tvorba)

Z Grafu 6 můžeme zjistit, že Sigma Olomouc obdrží při přestupu hráče do týmu v I. lize tréninkovou kompenzaci v hodnotě 730 000,- Kč. K tomu bude ještě několikrát násobně vyšší částka jako odstupné za hráče. V porovnání s tím, co musela Sigma Olomouc za hráče Středa zaplatit, je nyní v plusu 675 000,- Kč pouze za tréninkové kompenzace.

Tento výsledek demonstruje správný příklad ideálního skautingu, o který by se měla Sigma Olomouc snažit. Za malou investici do hráče získá klub v budoucnu velký finanční obnos. Tohoto stavu se docílí včasným skautingem a identifikováním talentu. Svoji roli v tomto hraje i následná sportovní výchova talentů, která zajišťuje sportovní vývoj talentu s vidinou pozdějšího prodeje hráče do jiných klubů.

5.3.3 Hráč Pátek

Při skautingu hráče Pátek jsem zjistil, že tento hráč je destruktivní typ obránce. Klub tedy nemůže od toho hráče očekávat žádné technické zázraky. Všechny věci, které mu chybí po technické stránce však dohání po stránce fyzické. Exceluje tedy v obranných zákrocích, hlavičkových soubojích, podržení hráče tělem apod. Navíc má velmi dobrou předvídavost a držení pozice. Při skautingu získal tento hráč celkové hodnocení 9,83 z 20 bodů. Za fyzické atributy získal hráč 9,5 bodů, Za technické atributy získal hráče 9,2 bodů. Za mentální atributy získal hráč 10,8 bodů.

5.3.3.1 Karta hráče Pátek

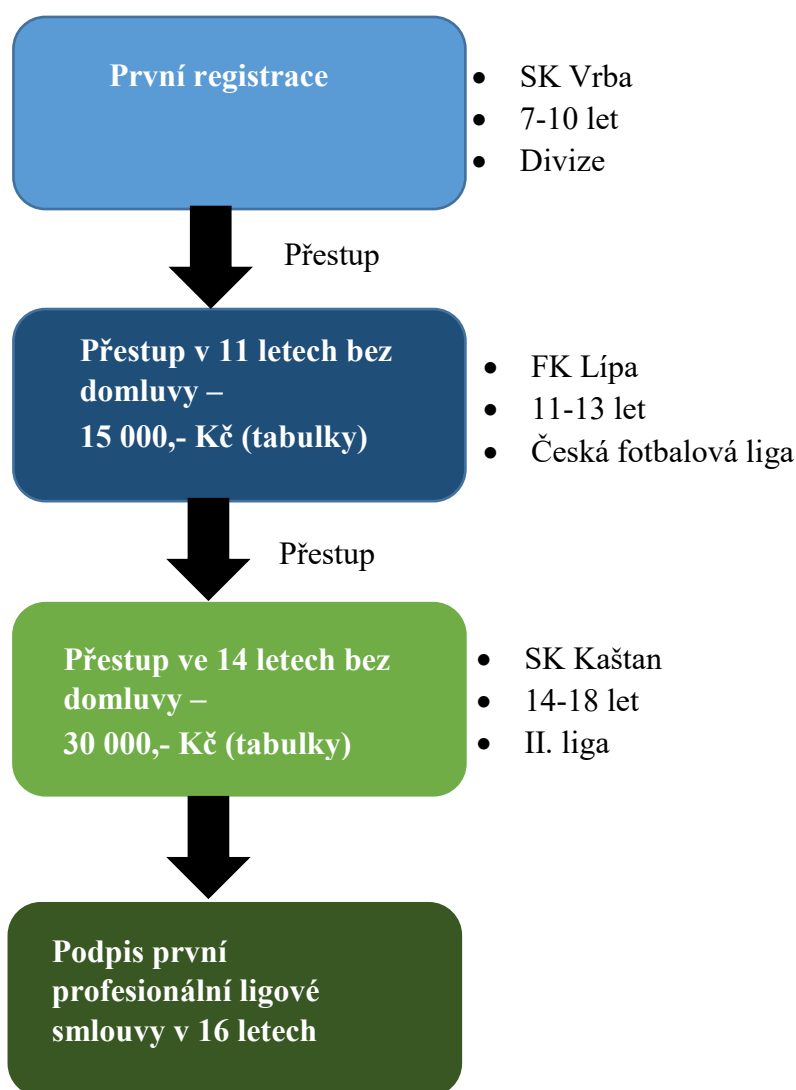
V této kapitole bude zobrazena karta hráče Pátek, kterou jsem sám vytvořil, na základě informací získaných prostřednictvím skautingu.

Obrázek 8. Karta hráče Pátek (Vlastní tvorba)

5.3.3.2 Analýza přestupů a plateb spojených s hráčem Pátek

Hráč Pátek začal svoji kariéru v 7 letech v klubu SK Vrba, který hraje divizní soutěž a zde působil až do svých 10 let. V 11 letech pak dále přestoupil do České fotbalové ligy, konkrétně do týmu FK Lípa. Z toho klubu dále zamířil hráč, ve svých 14 letech, do II. ligového týmu SK Kaštan. V tomto týmu podepsal hráč, ve svých 16 letech, svoji první profesionální ligovou smlouvu. V 19 letech si pak tohoto hráče pomocí skautingu našla a koupila SK Sigma Olomouc. Zde hráč nadále působí.

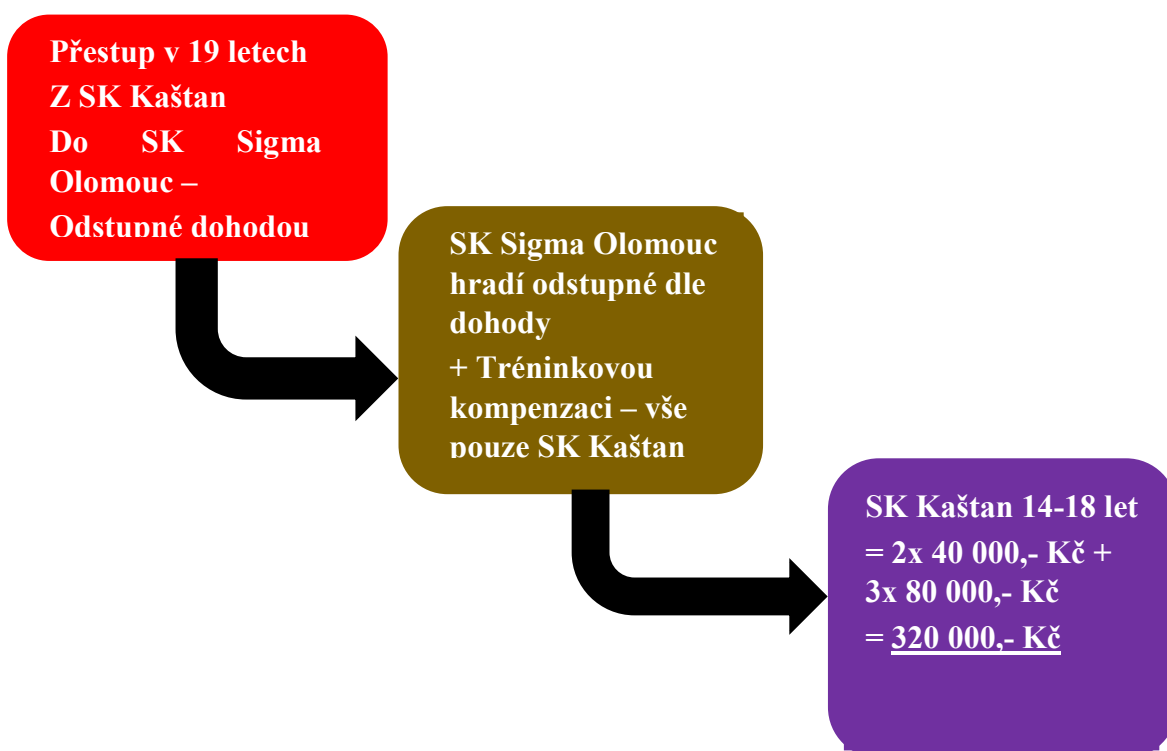

Graf 7. Platby za odstupné při přestupech hráče Pátek (Vlastní tvorba)

Z grafu 7 nám vyplývají poplatky za odstupné, stanovené pomocí Tabulky 2, které musejí dané kluby zaplatit za přestup hráče. Tato studie se však liší od předchozích dvou, protože hráč podepsal svoji první profesionální ligovou smlouvu předtím, než přišel do SK

Sigma Olomouc. Při podpisu smlouvy zaplatí klub SK Kaštan klubům, ve kterých dříve hráč působil, částku za tréninkovou kompenzaci.

Na dalším grafu si znázorníme, jaké poplatky za tréninkovou kompenzaci bude muset Sigma Olomouc zaplatit. Součástí grafu už nebude smluvená částka odstupného, která se domlouvá mezi oběma kluby a nejsou pro ni udělané žádné tabulky.

Graf 8. Platby, které SK Sigma Olomouc musí zaplatit jako odstupné plus tréninkovou kompenzaci, při přestupu hráče Pátek do Sigmy Olomouc v 19 letech (Vlastní tvorba)

Z grafu 8 vyplývá, že Sigma Olomouc bude muset zaplatit klubu SK Kaštan poplatek 320 000,- Kč za tréninkovou kompenzaci podle Tabulky 3. Další poplatek, který slouží jako odstupné klubu, bude mnohonásobně vyšší a bude se vyvíjet podle dohody mezi těmito kluby. V tuto chvíli tedy můžeme s jistotou říct, že Sigma Olomouc již do hráče Pátek investovala 320 000,- Kč a cenu za odstupné klubu. Tuto částku investovala bez jistoty, že hráč naplní svůj potenciál a tuto investici klubu vrátí.

Z těchto tří studií docházíme ke dvěma závěrům. Prvním závěrem je naznačení rozmanitosti a široké škály možností, co vše se můžeme pomocí skautingu sledovat a co vše je potřeba u hráče znát. V hráčských kartách však není zakomponována například složka

sociálních atributů, přibližná tržní hodnota hráče nebo předchozí kluby, kde hráč působil. Všechny tyto informace a atributy klub zaznamenává a posuzuje, jestli je pro něj daný hráč správnou volbou a klub je do něj ochoten investovat peníze.

Druhým závěrem je, že skauting může sloužit i jako forma velkého příjmu pro klub. Aby mohl takto sloužit, musí být vykonáván na profesionální úrovni, protože zde hrozí velké riziko, že peníze, které klub investuje už se nikdy nevrátí. Zajisté však v sobě skýtá tato činnost velký potenciál pro kluby jak z hlediska výkonnostního, tak z hlediska finančního.

5.4 S.W.O.T analýza systému skautingu v SK Sigma Olomouc

V této kapitole provedu analýzu silných a slabých stránek klubu spolu s příležitostmi a hrozbami, které se skautingu klubu týkají. S.W.O.T analýzu jsem vytvořil na základě dat získaných z celé praktické části této bakalářské práce. Analýza by měla sloužit jako podklad pro následná doporučení klubu SK Sigma Olomouc, jakým směrem dále systém skautingu rozvíjet a co je potřeba změnit.

Silné stránky (Strengths)	Slabé stránky (Weaknesses)
<ul style="list-style-type: none"> • Nastavení klubové filozofie • Regionální fotbalová akademie • Dobré vztahy s kluby v regionu • Široká základna kontaktů • Ušetření peněz za nákupy hráčů • Posílení mužstev talenty • Získání peněz z prodeje odchovanců • Podpora ze strany vedení • Spolupráce se školami a školkami • Lidé, kteří mají se skautingem zkušenost z větších klubů • Viditelné výsledky (Ujfaluši, Kalas) • Využití externích skautingových agentur • Udělat ze skautingu klubový business • Dosáhnout díky odchovancům dobrých výsledků v nejvyšší soutěži • Díky dobrému umístění v nejvyšší soutěži vzroste zájem talentů jít do Sigmy Olomouc • Zlepšení image klubu díky přivedení velkého talentu • Zázemí, které klub hráčům poskytuje 	<ul style="list-style-type: none"> • Nedostatek peněz na vlastní síť skautů • Skauting musí provádět trenéři, kteří se nemohou plně věnovat své práci • Malé množství časových možností, kdy skauting provádět • Těžká identifikace výjimečného talentu • Náročnost dojíždění ve skautingu • Nedostatečné sledování hráče ze všech potřebných aspektů • Neuplatnění se mladých hráčů v „A“ týmu
Příležitosti (Opportunities)	Hrozby (Threats)
<ul style="list-style-type: none"> • Zvýšit počet mladých hráčů Sigmy Olomouc v reprezentačních týmech • Větší rozpočet pro skauting vlivem prodeje Androva stadionu • Zvýšení podpory výchovy mládeže a identifikace talentu od státních orgánů • Získání dotací od Statutárního města Olomouce a Olomouckého kraje na rozvoj skautingu • Začít spolupracovat se zahraničními kluby a vytvořit s nimi partnerství 	<ul style="list-style-type: none"> • Pokles pohybové aktivity u dětí • Odchod talentů, kteří nemají podepsanou smlouvu • Rostoucí finanční nároky na klub • Konkurence ve skautingu od jiných klubů • Přivedený talent bude dělat špatnou pověst a jméno klubu • Nízká úroveň skautingu v ČR • Velká konkurence pro děti v nabídce dostupných sportů

Tabulka 5. S.W.O.T analýza skautingu v SK Sigma Olomouc

5.5 Doporučení pro zlepšení systému skautingu v SK Sigma Olomouc

V této kapitole sepiší doporučení směřující ke zlepšení systému skautingu v klubu. Tyto doporučení sestavím na základě S.W.O.T analýzy z kapitoly 5.4.

Prvním a nejdůležitějším doporučením je udržet takto nastavenou filozofii klubu, která vyznává skauting a sportovní výchovu talentovaných fotbalistů před nákupem hotových hráčů. Také trenéři, kteří dělají skauting, přestože to není jejich povinností, ale chtějí vylepšit úroveň týmů. I oni hrají velkou roli v této filozofii klubu.

Dále bych klubu doporučil sehnat peníze prostřednictvím dotací, sehnáním obchodních partnerů nebo snížením rozpočtu v jiné oblasti klubu. Tyto peníze poté využít k rozvoji sítě skautingu. Z těchto peněz může klub například platit práci za skauting trenérům, kteří tuto práci dělají navíc. Při sehnání dostatečného množství peněz může klub zaměstnat profesionální skauty. Alternativou může být využívání externích skautingových agentur, které na území České republiky začínají vznikat. V případě, že by klub nesehnal peníze bude muset klub dále fungovat na způsobech skautingu, které jsou zmíněny v kapitole 5.2.2, na které má klub už v dnešní vyhrazený rozpočet.

Další doporučení se týká také způsobu skautingu. V západních sportovních klubech, kde je skauting provozován na vysoké úrovni, bývá zvykem, že klub má utvořené partnerství se špičkovými kluby zahraničních zemí. Vlivem tohoto partnerství si pak mohou tyto kluby hráče vyměňovat, půjčovat nebo podávat informace o hráčích z tamních lig. Pro začátek bych zvolil země, ve kterých je fotbal na podobné úrovni jako v Česku, nebo i nižší. Země typu Polsko, Rakousko, Slovensko, ale také i například Itálie, která značně využívá služeb českých fotbalistů.

V kapitole 5.3 jsme mohli zaznamenat jaké spektrum atributů je možné u hráče sledovat. Doporučil bych Sigmě vytvořit ucelený systém, jaké atributy, schopnosti a informace bude klub sledovat. Doporučil bych se zaměřit i na mentální a sociální atributy, na které se v České republice nehledí v dostatečné míře. Podle tohoto systému poté vytvořit hrací karty hráčů a tyto karty evidovat.

Zároveň byly také v kapitole 5.3 uvedeny rozdíly, které jsou při platbách, když hráči přestupují. Na základě těchto studií by se mohla vytvořit ideální podoba systému přestupu hráče, do které by se klub mohl snažit tyto přestupy mladých hráčů směřovat. Nejideálnější variantou se zdá být přestup hráče v co nejmladším věku, kdy hráč ještě neprojde velkým množstvím klubů a zavčas s ním podepsat smlouvu. Tato varianta je ale také nejriskantnější.

Klub by měl směřovat do ideální formy skautingu, která existuje v nejvyspělejších fotbalových klubech, kdy si skauting na sebe vydělává sám a je brán jako byznys. K dosažení této formy musí Sigma začít do skautingu investovat více peněz. Benefity, které z toho poté může klub získat jsou zvýšení herní úrovně klubu a zlepšení finančního příjmů klubu.

Posledním doporučením se týká zázemí a personálního zajištění, které Sigma Olomouc poskytuje vyskautovaným hráčům. Klub by se měl snažit s těmito hráči komunikovat a zjistit jejich potřeby a nedostatky. Do těchto nedostatků a potřeb následně investovat peníze a čas. Mezi tyto potřeby může patřit například včasné podepsání profesionální ligové smlouvy, aby hráč neodešel do jiného klubu. Dále pak například infrastruktura klubu, například ubytovny nebo personální zajištění týmu jako fyzioterapeut, masér, kondiční trenér apod.

7 DISKUZE

Pro některé sportovní kluby v České republice je vlivem nízkého rozpočtu velmi náročné provádět skauting na profesionální úrovni. Tyto kluby se snaží hledat různé alternativy a způsoby, díky kterým do svých týmů najdou potencionální talenty. Záměrem klubu by mělo být prostřednictvím skautingu získat talentované sportovce, kteří pomohou klubu ve zvýšení herní úrovně klubu. Často se však opomíjí další benefity skautingu, kterými jsou zlepšení image klubu prostřednictvím získání talentovaného hráče nebo zlepšení finanční stránky klubu vlivem prodeje kvalitního hráče, kterého klub, pomocí skautingu, získal za malý finanční obnos.

Problematika skautingu může nastat z hlediska klubu i z hlediska hráče. Klub například nemusí mít dostatečné finanční prostředky, aby pokryl potřebnou regionální oblast a kvůli tomu může přijít o určitý počet talentovaných fotbalistů. Dále může mít klub špatně sestaven proces skautingu hráče a může sledovat atributy, které jsou zbytečné nebo opomíjet atributy, které jsou podstatné. Klub si také musí dát záležet, aby po správné identifikaci talentu nedošlo k útlumu výkonnosti hráče. Proto je potřeba, aby měl klub k dispozici kvalitní zázemí spojené s metodikou tréninku a výchovy pro mládežnické hráče.

Ze strany hráče můžou přijít komplikace při skautingu v podobě širokospektrálního průzkumu tohoto hráče. Pokud se skauting provádí na nejvyšší úrovni, tak se skauti snaží získat o hráči každou informaci. Skauti se snaží dostat do hráčova sociálního života, zjišťují, jaká je situace v jeho rodině, jaký má prospěch ve škole, s kým se kamarádí apod. Dále jestli hráč někdy nebral doping nebo jiné podpůrné látky na zvýšení výkonu. Na hráči se provádějí různé psychologické testy. Skauti se snaží ve sportovci najít jakoukoliv slabinu, která by mohla ohrozit jeho výkonnost a prospěšnost pro tým. Toto může být pro hráče velký tlak a nemusí to vždy snést.

Podle sportovních trendů, které se rychle šíří do všech zemí světa, je pouze otázka času, kdy začne být skauting na profesionální úrovni i v České republice. Tato složka sportu by mohla pomoci celkovému zlepšení úrovně kolektivního sportu, o které se v České republice v dnešní době usiluje.

8 ZÁVĚR

Hlavním cílem mé bakalářské práce byla analýza systému skautingu věkové kategorie U19 v SK Sigma Olomouc. Dále demonstrovat případové studie tří hráčů, jejichž součástí jsou hráčské karty a modelové příklady plateb spojených s transfery těchto hráčů. Poslední částí byl návrh doporučení, sestavených pomocí dat obsažených v předcházejících kapitolách, pro zlepšení systému skautingu v klubu. Tyto doporučení mají směřovat ke zlepšení výkonnostní i finanční situace v klubu SK Sigma Olomouc prostřednictvím skautingu.

Ke splnění stanovených cílů jsem musel podrobněji nastudovat, pomocí české i zahraniční literatury a internetových zdrojů, vývoj a práci s talentem, identifikaci tohoto talentu a fotbalové prostředí z hlediska Přestupního řádu FAČR. Tyto poznatky jsem poté zaznamenal v teoretické části a využil jich v praktické části bakalářské práce. Dále jsem v praktické části bakalářské práce pomocí metod kvalitativního i kvantitativního výzkumu provedl analýzu skautingového systému v SK Sigma Olomouc, konkrétně na kategorii U19. Součástí této analýzy je i například hloubkový rozhovor s managementem působícím v SK Sigma.

Ze získaných výsledků vyplývá, že je klub SK Sigma na dobré cestě k vytvoření systému profesionálního skautingu. Jediné, co klub v tomto směru limituje je nedostatek finančních prostředků. Pokud najde způsob, jak tyto peníze sehnat, tak tento klub jeden ze vzorových klubů, jak by se měl skauting ve sportu provádět. V této věci má Sigma Olomouc velkou výhodu v nastavení klubové filozofie výchovy vlastních kvalitních hráčů. Pokud klub peníze nesežene, je na posouzení managementu klubu, jestli podstoupí risk a investuje peníze do skautingu na úkor snížení rozpočtu v jiném oddělení klubu. Druhou variantou je najít a aplikovat další způsoby skautingu, které nevyžadují velké finanční obnosy. Tímto způsobem už si klub zvládl vyskoutovat řadu kvalitních hráčů.

Dá se říci, že hlavní cíl bakalářské práce a jednotlivé úkoly byly splněny. Věřím, že by tato bakalářská práce mohla sloužit jako podklad pro tematiku skautingu sportovních talentů v České republice, a také by mohla pomoci klubům ke zlepšení jejich skautingového systému.

9. SOUHRN

Bakalářská práce na téma analýza systému skautingu se věnuje podrobnému rozebrání, jak tento systém funguje v klubu SK Sigma Olomouc. Tyto poznatky pak převádí do případové studie 3 hráčů věkové kategorie U19.

V teoretické části, nazvané přehled poznatků, jsou vymezena a vysvětlena klíčová témata týkající se skautingu. Okruhy těchto témat jsou práce s talentem, identifikace sportovního talentu a popis funkce přestupů talentu ve fotbale.

V další části bakalářské práce je uveden cíl, který má bakalářská práce splnit a úkoly, které nám umožní splnění tohoto cíle. Tyto úkoly obsahují složky jako situační analýza klubu SK Sigma Olomouc, analýza fungování skautingu v tomto klubu a případové studie tří hráčů kategorie U19.

Další část bakalářské práce popisuje metody a techniky, které byly využity k získání potřebných dat a informací a k jejich následné interpretaci.

V praktické části je interpretace výsledků analýz, hloubkových rozhovorů a případových studií. V této části se snažím pro lepší pochopení použít i grafy a obrázky. Na základě těchto výsledků byla poté zpracována S.W.O.T analýza, z níž vyplývaly doporučení pro management klubu, jakým způsobem by mohli systém skautingu zlepšit.

Poslední část obsahuje diskuzi a závěr, kde jsou obsaženy informace, které nebyly zmíněny v průběhu práce a sdělen souhrn výsledků celé bakalářské práce.

10. SUMMARY

This bachelor thesis about scouting system analysis is focused on detail look of how this system works in SK Sigma Olomouc. Results that came from this analysis are used for case studies of 3 players in age group U19.

In theoretical part, called summary of results, there are explained key topics connected with scouting. These topics including development and work with talent, sport talent identification and characterization how transfers in football works.

The next part is connected with main target of thesis, that should be accomplished and tasks that help us accomplish that target. These tasks includes parts as situation analysis in SK Sigma Olomouc, analysis of scouting function in this klub and case studies of 3 players in age group U19.

The next part describes methods and techniques, that has been used to obtain important facts and informations and following interpretation of these facts and informations.

In practical part there is the interpretation of results that came from analyses, depth interviews and case studies. In this part I try to use graphs and pictures for better understanding. Based on these results S.W.O.T analysis was made. This analysis gave some recommendations to management of the club, how they should development scouting system.

The last part includes discussion and conclusion, and include information, that haven't been mentioned in the thesis and there is resume of results of the bachelor thesis.

11. REFERENČNÍ SEZNAM

Seznam literatury:

- Abbott, A., & Collins, D. (2002). A theoretical and empirical analysis of state of the talent identification model. *High ability studies*, 13(2), 157-178.
- Abbott, A., & Collins, D. (2003). Eliminating the dichotomy between theory and practice in talent identification and development: considering the role of psychology. *Under review*.
- Bailey, R., & Morley, D. (2006). Towards a model of talent development in physical education. *Sport, education and society*, 11(3), 211-230.
- Bailey, R., Collins, D., Ford, P., Macnamara, Á., Toms, M., & Pearce, G. (2010). Participant development in sport: An academic review. *Sports Coach UK*, 4, 1-134.
- Baker, J. (2003). Early specialization in youth sport: A requirement for adult expertise?. *High ability studies*, 14(1), 85-94
- Baker, J., & Horton, S. (2004). A review of primary and secondary influences on sport expertise. *High ability studies*, 15(2), 211-228.
- Baker, J., & Davids, K. (2006). Genetic and environmental constraints on variability in sport performance. *Movement system variability*, 109-132.
- Baker, J., Cobley, S., & Schorer, J. (2012). Talent Identification and Development in Sport: International Perspectives. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 7(1), 177-180.
- Bloom, B. S. (1985). *Developing talent in young people*. New York: Ballantine Books.

- Bompa, T. O., & Buzzichelli, C. (1999). *Periodization-: theory and methodology of training*. Human kinetics.
- Bota, J. D. (1993). Development of the Ottawa Mental Skills Assessment Tool (OMSAT). University of Ottawa (Canada).
- Bouchard, C., Malina, R. M., & Pérusse, L. (1997). *Genetics of fitness and physical performance*. Human Kinetics.
- Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological Models of Human Development. *International Encyclopaedia of Education, Vol 3*.
- Brown, J. (2002). *Sports talent: How to Identify and Develop Outstanding Athletes*. Champaign, IL: Human Kinetics.
- Cobley, S., Schorer, J., & Baker, J. (2012). Identification and development of sport talent: A brief introduction to a growing field of research and practice. *Talent identification and development in sport. International perspectives*, 1-10.
- Côté, J. (1999). The influence of the family in the development of talent in sport. *The sport psychologist, 13*(4), 395-417.
- Côté, J., Baker, J., & Abernethy, A. B. (2003). From play to practice: A developmental framework for the acquisition of expertise in team sport. *Expert performance in sports: Advances in research on sport expertise, (89-110)*.
- Côté, J., Macdonald, D. J., Baker, J., & Abernethy, B. (2006). When “where” is more important than “when”: Birthplace and birthdate effects on the achievement of sporting expertise. *Journal of sports sciences, 24*(10), 1065-1073.
- Csikszentmihalyi, M., Rathunde, K., & Whalen, S. (1993). *Talented teenagers: The roots of success and failure*. New York: Cambridge University Press.

- Curtis, E. C., & Birch, J. S. (1987). Size of community of origin and recruitment to professional and Olympic hockey in North America. *Sociology of Sport Journal*, 4(3), 229-244.
- Černý, J. (1968). *Fotbal je hra: (Pokus o fenomenologii hry)*. Praha: Čs. spis.
- Davids, K., Glazier, P., Araujo, D., & Bartlett, R. (2003). Movement systems as dynamical systems. *Sports medicine*, 33(4), 245-260.
- Drowatzky, J. N., & Zuccato, F. C. (1967). Interrelationships between selected measures of static and dynamic balance. *Research Quarterly. American Association for Health, Physical Education and Recreation*, 38(3), 509-510.
- Durand-Bush, N. (2000). The development and maintenance of expert performance: Perceptions of Olympic and world champions. *Unpublished doctoral dissertation, University of Ottawa, Canada*.
- Eklund, R. C. (1994). A season-long investigation of competitive cognition in collegiate wrestlers. *Research quarterly for exercise and sport*, 65(2), 169-183.
- Ericsson, K. A. (2004). Deliberate Practice and the Acquisition and Maintenance of Expert Performance in Medicine and Related Domains. *Academic Medicine*, 79(10), 370-381.
- Ericsson, K. A., Krampe, R. T., & Tesch-Romer, C. (1993). The Role of Deliberate Practice in the Acquisition of Expert Performance. *Psychological Review*, 100(3), 363-406.
- Gagné, F. (2004). Transforming gifts into talents: The DMGT as a developmental theory. *High ability studies*, 15(2), 119-147
- Gagné, F. (2011). Academic Talent Development and the Equity Issue in Gifted Education. *Talent Development & Excellence*, 3(1).

- Gardner, H. E. (1999). *Intelligence reframed: Multiple intelligences for the 21st century*. Hachette UK.
- Gray, H. J., & Plucker, J. A. (2010). "She's a natural": Identifying and developing athletic talent. *Journal for the Education of the Gifted*, 33(3), 361-380.
- Gonçalves, C. E., Rama, L. M., & Figueiredo, A. B. (2012). Talent identification and specialization in sport: an overview of some unanswered questions. *International Journal of Sports Physiology and Performance*, 7(4), 390-393
- Gouguet, J.J. & Primault, D. (2002). Economic analysis of the transfer market in European professional soccer. Fourth annual Conference International Association of Sports Economists, Université de Columbia. New York City.
- Gould, D., Eklund, R. C., & Jackson, S. A. (1992). 1988 U.S. Olympic wrestling excellence: Mental preparation, precompetitive cognition, and affect. *The sport psychologist*, 6(4), 358-382.
- Gould, D., Dieffenbach, K., & Moffett, A. (2002). Psychological characteristics and their development in Olympic champions. *Journal of applied sport psychology*, 14(3), 172-204.
- Hanton, S., & Jones, G. (1999). The acquisition and development of cognitive skills and strategies: I. Making the butterflies fly in formation. *The Sport Psychologist*, 13(1), 1-21.
- Hodge, T., & Deakin, J. M. (1998). Deliberate practice and expertise in the martial arts: The role of context in motor recall. *Journal of Sport & Exercise Psychology*.
- Horák, J., & Král, L. (1997). *Encyklopedie našeho fotbalu: sto let českého a slovenského fotbalu: domácí soutěže*. Praha: Libri.
- Howe, M. J. A., Davidson, J. W., & Sloboda, J. A. (1998). Innate Talents: Reality or Myth? *Behavioural and Brain Sciences* 21, 399-442.

- Jackson, S. A. (1996). Toward a conceptual understanding of the flow experience in elite athletes. *Research quarterly for exercise and sport*, 67(1), 76-90.
- Jackson, S. A., Thomas, P. R., Marsh, H. W., & Smethurst, C. J. (2001). Relationships between flow, self-concept, psychological skills, and performance. *Journal of applied sport psychology*, 13(2), 129-153.
- Jerkunica, A., Smoljanović, S., & Kosor, D. (2011). The role of youth academy in creating new values for the professional football club. *Proceedings Book*, 605.
- Jess, M., Dewar, K., & Fraser, G. (2004). Basic moves: Developing a foundation for lifelong physical activity. *British Journal of Teaching Physical Education*, 35(2), 23.
- Jones, G., & Swain, A. (1995). Predispositions to experience debilitating and facilitative anxiety in elite and nonelite performers. *The Sport Psychologist*, 9(2), 201-211.
- Krane, V., & Williams, J. M. (2006). Psychological characteristics of peak performance. *Applied sport psychology: Personal growth to peak performance*, 5, 207-227.
- Macho, M. (1996). *Fotbal-vášeň 20. století: historie fotbalu ve faktech, názorech a obrazech*. Praha: Brána.
- Marías, J., & Ingendaay, P. (2000). *Divoši a citlivky, fotbalové fejetony*. Praha: BB/art.
- Moore, P. (2004). Scouting an anthropology of sport. *Anthropologica*, 37-46.
- Mráz, I. (1976). *Svět devadesátých minut, díl 1., 1. vyd.* Praha: nakladatelství OLYMPIA.
- Mudrák, J. (2009). *Cesty k vrcholu: faktory rozvoje výjimečného výkonu* (Doctoral dissertation, Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií).

- Mudrák, J. (2011). ‘He was born that way’: parental constructions of giftedness. *High Ability Studies*, 22(2), 199-217.
- Naouali, H., & Ati, A. (2011). The salary of a professional footballer: The determining factors. *Proceedings Book*, 601.
- Peric, T. (2006). *Vyer sportovních talentu*. Grada Publishing as.
- Peric, T. (2010). *Sportovní trénink*. Grada Publishing as.
- Regnier, G., & Salmela, J. H. (1987). Predictors of success in Canadian male gymnasts. *World identification systems for gymnastic talent*, 143-150.
- Regnier, G., Salmela, J., & Russell, S. J. (1993). Talent detection and development in sport. *Handbook of research in sport psychology*. New York: Macmillan.
- Reilly, T., Bangsbo, J., & Franks, A. (2000). Anthropometric and physiological predispositions for elite soccer. *Journal of sports sciences*, 18(9), 669-683.
- Riegerova, J., Pridalova, M., & Ulbrichova, M. (2006). *Aplikace fyzické antropologie v telesne vychove a sportu: (prırucka funkcnı antropologie)*. Hanex.
- Rohr, B., & Simon, G. (2006). *Fotbal: velký lexikon; osobnosti, kluby, názvosloví*. Praha: Grada Publishing as.
- Sampson, G. (2010). *Empiricism v. Nativism-Nature or Nurture?*
- Starkes, J. L. (2000). The road to expertise: Is practice the only determinant? *International Journal of Sport Psychology*, 31(4), 431-451.
- Starý, P. (2012). *Nácvik a zdokonalování zpracování míče v kategorii prıpravek ve fotbale* (Doctoral dissertation, Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií).

Šálek, Z. (1980). *Slavné nohy, I. vyd.* Praha: nakladatelství ROH.

Tannenbaum, A. J. (2003). *Nature and Nurture of Giftedness*. NJ: Pearson Education.

Tomková, Ž. (2012). *Manažerské nástroje v SK Sigma Olomouc, a. s.* (Bachelor thesis, Moravská vysoká škola Olomouc, Ústav managementu a marketingu).

Vanden Auweele, Y., De Cuyper, A., Van Mele, V., & Rzewnicki, R. (1993). Elite performance and personality: from description and prediction to diagnosis and intervention.

Vaeyens, R., Lenoir, M., Williams, A. M., & Philippaerts, R. M. (2008). Talent identification and development programmes in sport. *Sports medicine*, 38(9), 703-714.

Vičar, M., Protić, M., & Válkova, H. (2013). *Sportovní Talent: Psychologická Perspektiva*. Univerzita Palackého v Olomouci.

Vojtišek, P. (2012). Výzkumné metody. *Vyšší odborná škola sociálně právní*.

Volkov, V. M., & Filin, V. P. (1983). Sport selection. *Physical Culture and Sport, Moscow*.

Wolstencroft, E. (2002). Talent identification and development: An academic review. *Edinburgh: Sport Scotland*.

Zelenka, J. (2015). *Cestovní ruch-marketing*. Gaudeamus.

Internetové zdroje

Anonymous (2011). *Definice fotbalu*. Retrieved 6. 4. 2018 from the World Wide Web: <http://slonfotbal.huu.cz/menu/fotbal/definice-fotbalu>

- FAČR. (2016). *Nový přestupní řád*. Retrieved 12. 4. 2018 from the World Wide Web: http://www.havlici.cz/jindrichovice/download/prestupni_rad_2016_prezentace.pdf
- FIFA. (2018). *Associations*. Retrieved 6. 4. 2018 from the World Wide Web: <http://www.fifa.com/associations/>
- HET liga. (2018). *Tabulka*. Retrieved 10. 4. 2018 from the World Wide Web: <http://www.hetliga.cz/tabulka>
- Mádl, L. (2013). *Volební valná hromada Fotbalové asociace ČR*. Retrieved 12. 4. 2018 from the World Wide Web: <https://sport.aktualne.cz/fotbal/zive-volebni-valna-hromada-fotbalove-asociace-cr/r~93d23f78cf4c11e299e7002590604f2e>
- Rice, S. (2015). *What is FIFA, how much is it worth-and who votes for the president?* Retrieved 6. 4. 2018 from the World Wide Web: <https://www.independent.co.uk/sport/football/news-and-comment/what-is-fifa-how-much-is-it-worth-and-who-votes-for-the-president-10281482.html>
- UEFA. (2017). *About UEFA*. Retrieved 7. 4. 2018 from the World Wide Web: <https://www.uefa.com/insideuefa/about-uefa/>
- Wikipedia. (2017). *UEFA*. Retrieved 18. 4. 2018 from the World Wide Web: <https://cs.wikipedia.org/wiki/UEFA>
- Wikipedia. (2017). *FIFA*. Retrieved 16. 4. 2018 from the World Wide Web: <https://cs.wikipedia.org/wiki/FIFA>
- Wikipedia. (2018). *Liga mistrů UEFA*. Retrieved 18. 4. 2018 from the World Wide Web: https://cs.wikipedia.org/wiki/Liga_mistr%C5%AF_UEFA

12. PŘÍLOHY

Tato kapitola obsahuje přílohy, na které odkazují čtenáře v textu.

Seznam tabulek:

- **Tabulka 1** – výpočet odstupného v kategorii dospělých (strana 18)
- **Tabulka 2** – výpočet odstupného v kategorii mládeže (strana 18)
- **Tabulka 3** – výpočet tréninkové kompenzace (strana 19)
- **Tabulka 4** – znázornění týmů a počtu hráčů, které se v týmech nachází (strana 47)
- **Tabulka 5** – S.W.O.T analýza skauting v SK Sigma Olomouc (strana 67)

Seznam obrázků:

- **Obrázek 1** – logo FIFA (strana 13)
- **Obrázek 2** – logo UEFA (strana 14)
- **Obrázek 3** – pohár Ligy Mistrů (strana 15)
- **Obrázek 4** – logo FAČR (strana 16)
- **Obrázek 5** – logo SK Sigma Olomouc (strana 48)
- **Obrázek 6** – Karta hráče Pondělí (strana 55)
- **Obrázek 7** – Karta hráče Středa (strana 60)
- **Obrázek 8** – Karta hráče Pátek (strana 63)

Seznam grafů:

- **Graf 1** – Platby za odstupné při přestupech hráče Pondělí (strana 56)
- **Graf 2** – Platby tréninkových kompenzací při podpisu první profesionální ligové smlouvy s hráčem Pondělí v jeho 19 letech (strana 57)
- **Graf 3** – Platby, které Sigma Olomouc obdrží jako odstupné plus tréninkovou kompenzaci, pokud přestoupí hráč Pondělí do I. ligového týmu v 22 letech (strana 58)
- **Graf 4** – Platby za odstupné při přestupech hráče Středa (strana 61)
- **Graf 5** – Platby tréninkových kompenzací při podpisu první profesionální ligové smlouvy s hráčem Středa v jeho 16 letech (strana 61)
- **Graf 6** – Platby, které SK Sigma Olomouc obdrží jako odstupné plus tréninkovou kompenzaci, pokud přestoupí hráč Středa do I. ligového týmu v 21 letech (strana 62)
- **Graf 7** – Platby za odstupné při přestupech hráče Pátek (strana 64)

- **Graf 8** – Platby, které SK Sigma Olomouc musí zaplatit jako odstupné plus tréninkovou kompenzaci, při přestupu hráče Pátek do Sigmy Olomouc v 19 letech.
(strana 65)

Seznam příloh:

- **Příloha 1** – Tabulka HET ligy
- **Příloha 2** – Organizační struktura SK Sigma Olomouc

- **Příloha 1 - Tabulka HET Ligy 2017/2018 (HET liga, 2018)**

#		KLUB	Z	V	R	P	G+	G-	RG	B	
1.	–	 FC VIKTORIA PLZEŇ	23	16	4	3	40	15	+25	52	+
2.	–	 SK SLAVIA PRAHA	23	13	6	4	39	14	+25	45	+
3.	↑	 SK SIGMA OLOMOUC	23	11	8	4	30	18	+12	41	+
4.	↓	 FC SLOVAN LIBEREC	23	12	5	6	33	24	+9	41	+
5.	–	 FK JABLONEC	23	11	7	5	37	23	+14	40	+
6.	–	 AC SPARTA PRAHA	23	10	9	4	33	19	+14	39	+
7.	–	 BOHEMIANS PRAHA 1905	23	9	7	7	26	20	+6	34	+
8.	–	 FK TEPLICE	23	8	7	8	27	27	0	31	+
9.	–	 MFK KARVINÁ	23	6	7	10	25	29	-4	25	+
10.	–	 FK MLADÁ BOLESLAV	23	7	4	12	26	37	-11	25	+
11.	–	 FC FASTAV ZLÍN	23	6	6	11	22	38	-16	24	+
12.	↑	 FC VYSOČINA JIHLAVA	23	7	2	14	25	42	-17	23	+
13.	↓	 FK DUKLA PRAHA	23	6	5	12	24	43	-19	23	+
14.	–	 1.FC SLOVÁCKO	23	4	9	10	18	28	-10	21	+
15.	–	 FC ZBROJOVKA BRNO	23	5	5	13	14	31	-17	20	+
16.	–	 FC BANÍK OSTRAVA	23	4	7	12	28	39	-11	19	+

Příloha 2 – Organizační struktura SK Sigma Olomouc (Tomková, 2012)

